

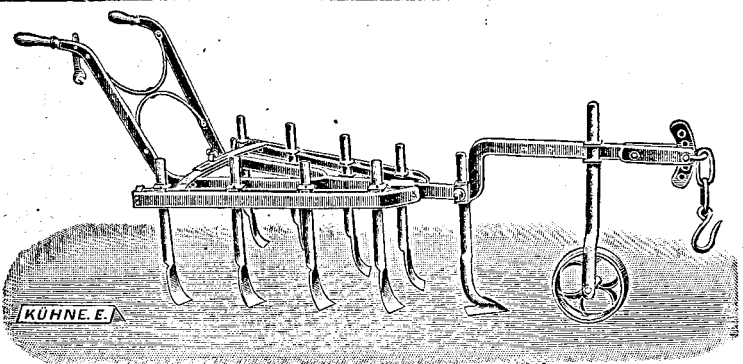
Tóth János

ERDÉLYI GAZDA

XXXIX. ÉVFOLYAM.

KOLOZSVÁR, 1907. MÁJUS 5.

18. SZÁM.

KÜHNE E. MOSONBAN

elismerett gondos kivitelben szállítanak:

1672

— Burgonyamivelő eszközök, Ssenagereblyék, Ssenaforgatók. —

„OSBORNE“

kéveköti és marokrakó aratógépek, fűkaszaló gépek, stb.

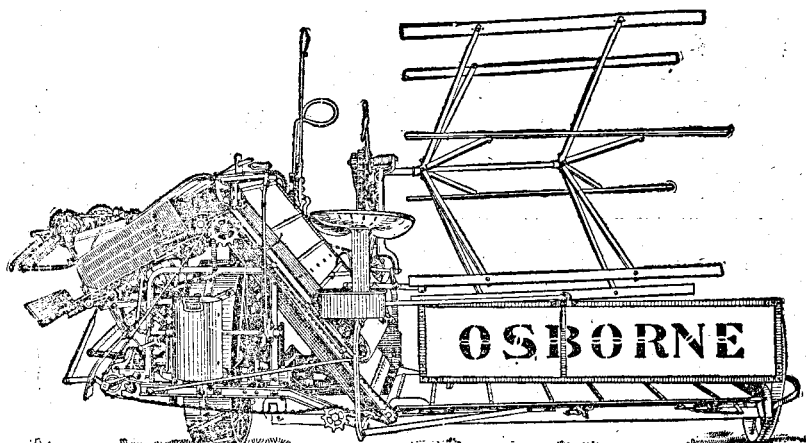
FŐRAKTÁR:

Budapest, VI., Váci-körút 57a

FIÓKRAKTÁR:

Temesvár, Gazdandvar.

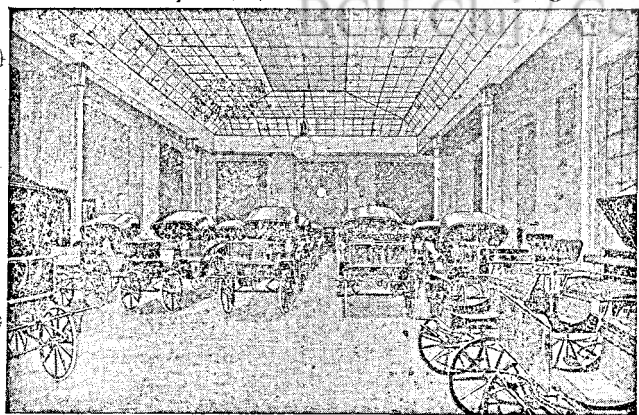
MINDENMŰ EGYSOROS KAPALÓESZKÖZÖK: — Columbia Cultivátorok, Kerrmann kapálók. —
LAASS rendszerű többsoros KAPALÓGEPEK,

A budapesti kovács és kocsigyártó ipartestület

védnöksége alatt álló kocsiaru csarnok szövetkezet, mint az Országos központi hitelszövetkezet tagja. **VII., Rákóczi-út 72.**

Kocsiarucsnok

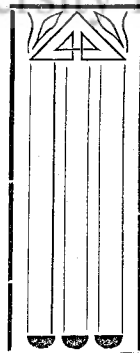
BUDAPEST, VII., Rákóczi-út 72.

Magyarország legnagyobb kocsiraktára! Mindennemű új kocsik raktáron tartatnak. 1875

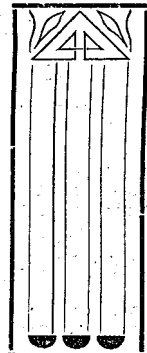
Drössler Károly

cs. és kir. szab. gazdasági gépgyár

Budapest, VI., Váci-körút 59. Gyár: Pozsony.

Magánjárókat, Gőzmozgonyokat, Cséplőgépeket, úgy gőzmozgonyokhoz mint benzinlokomobilokhoz, Szalmakazalókat, Gőzekéket, Vetőgépeket, Burgonyakiemelő gépeket és mindenféle egyéb gazdasági gépet szállít a legtökéletesebb és szilárd szerkezettel, kedvező árak és fizetési feltételek mellett.

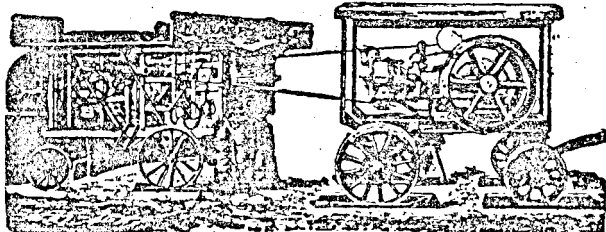

Árajánlatok és költségvetések kívánatra díjmentesen küldetnek. Képviselők jutányos feltételek mellett felvétetnek.

A legmegbízhatóbb és legegyszerűbb kezelési

„GLÓRIA“

benzin-petrolin motorok és motor-cséplőkészletek gazdasági és ipari célokra.

KÁLLAY motorgyárában

Budapest, VI., Nagymező-utca 43 szerelhetők be jótállással legolcsóbb árban. 3-5 évi részletfizetésre. 1860

Tessék ezen szakértő cégtől árlapot kérni. — Használt gőzgépek cserébe vétetnek. —

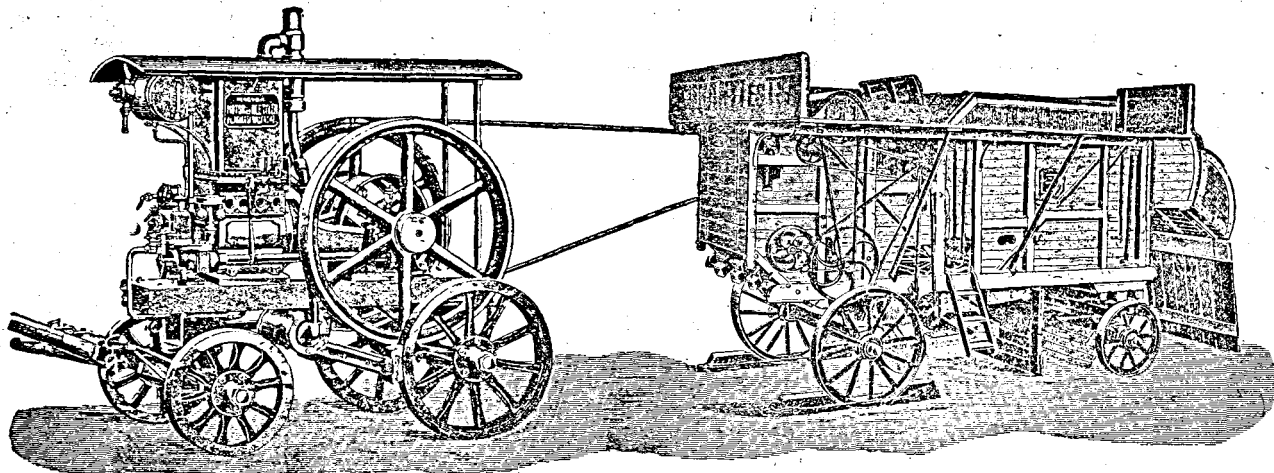
LOKOMOBILOK, GŐZCSÉPLŐGEPEK, BENZINMOTOROK, ARATÓGEPEK, TALAJMIVELŐ ESZKÖZÖK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESÉN KÜLDÜNK ÁRBECSLÉSEKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST

MAGYAR KERESKEDELMI RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

Nemzetközi Motor Gyári Vállalat Budapest, VIII., Aggteleki-utca 21.

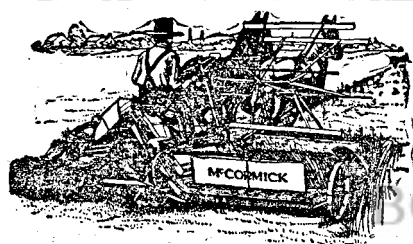
A legolcsóbb üzemi
Korányi-féle
Bensin, nyersolajmotorok
és cséplőkészletek.
Állandó legnagyobb gépkiallítás.
Legmesszebbmenő jótállás!
Kedvező fizetési feltételek.
Árjegyzék és költségvetés
ingyen!

Nyersolaj motornál a fogyasztás óránként és lóerőnként **1-2 fillér.**

Heucke A. Hausneindorfi gőzeke-gyáros több mint 20 éven át bevált kitűnő rendszerű
uti mozdonyokat, gőzeke-mozdonyokat és teljes gőzeke-készleteket szállít.

További felágosítással és ajánlattal készséggel szolgál magyarországi vezérképviselője, a: Komárom-vidéki takarékpénztár r. t. Komáromban.

Kedvező fizetési feltételek.

Kéveköti-aratógép.

MC. CORMICK

csikágói aratógépgyár

Magyarországi igazgatósága és főraktára:

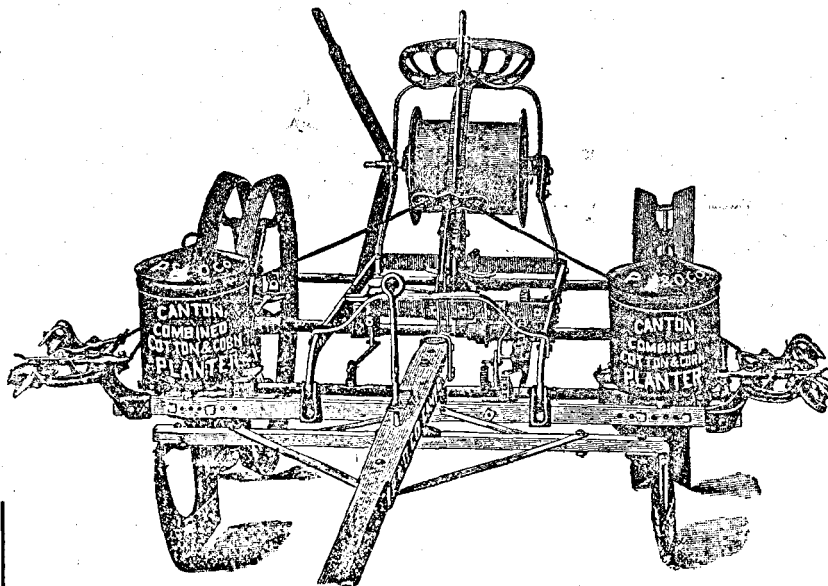
Budapest, V., Alkotmány-u. 12.

„New 4” fűkaszalógép.

Különleges gépek:

- Kéveköti-aratógép
- Marokrakó aratógép
- Fűkaszalógép 1857
- Szénaforgatógép
- Szénagyűjtőgép
- „Ohio” tengeriszártépőgép
- Tengeri-morzsológép

„Senior” tengeri-ültetőgép, a mely Herrmann-féle rendszerben autom. négyzetben ültet.

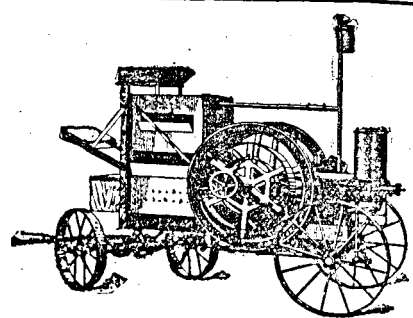
Eredeti amerikai benzín-motorok takarmánykamra és cséplőgép-hajtás számára.

Részletes képes árjegyzéket díjmentesen küldünk.

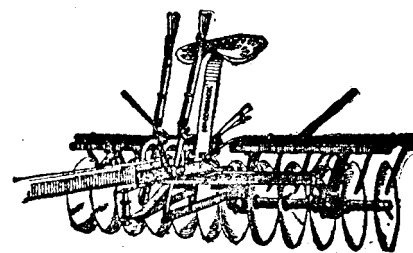
Állandó gépkiallítás Budapesten.

Különleges eszközök:

- Tárcsás borona, tarlóhántásra és vetőszántásra.
- Rugófogas borona, lazításra.
- Acél-lókap, tengeri- és burgonyakapálásra.
- 14 fogas cultivator.
- Istállótrágya-szórókocsi.

Benzin-Lokomobil.

Tárcsás borona.

Szuperfoszfát-műtrágyákat a legolcsóbb napi áron szállít a

„KLOTILD” Első Magyar Vegyipar Részvénytársaság

BUDAPEST, V. Nádor-utca 4. sz.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.” TAGJAI INGYEN KAPJÁK
LŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET-, ERDÉLYRÉSZI GAZDATISZTI EGYESÜLET ÉS AZ
ERDÉLYRÉSZI KERTÉSZETI EGYESÜLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
KOLOZSVÁR, ATTILA-U. 2. SZÁM.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:

- Néhány szó a gazdákhöz. *Patrubány Miklós.* 253
A vetésforgó alakulásáról. III. *Stakesch Saigfrid.* 254
A fehér borok fekete töréséről. *Dr. Ejury Lajos.* 255
A magyar marhának modernizálása keresztezéssel. *Monostori Károly.* 246

Egyleti élet:

- Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató választmányi élése. 257

Vegyes közlemények.

- Az öröklött mezei gazdaágok birtokosainak katonai kedvezménye. — A kender- és lentermelés föllendítése. — A gazdasági tudósítók. — A hazai ipar és a gazdák. — Méhészeti előadások. A gabonatrifák emelése Amerikában. 258

Hirdetések.

Milyen takarmányrépamagot használjunk?

LINHART GYÖRGY tanár ur a m. kir. növényélet és kórtani állomás vezetője írja:

„Az impregnált répamag már hosszú idő óta jó hírnévnek örvend, főleg azért, hogy gyorsan és egyenletesen kel ki. A gyors kikelés következtében a fiatal répánövények gyorsabban és erőteljesebben fejlődnek. Ez oly elvitázhatatlan tény, a melyet letagatni nem lehet.

KERPELY KÁLMÁN gazdasági akadémiai tanár ur szavai:

„Ugy tapasztaltam, hogy az impregnált mag gyorsabban fejlődik, erőteljesebben csirázik, korábban kel ki a földből, mint a nem impregnált mag.”

Ezen tények világosan rámutatnak arra, hogy csakis **selektált répákból származó impregnált répamagot vessünk!**

Annál is inkább, mert az összehasonlító kísérletek is beigazolták, hogy az **impregnált magból nyert répák sokkal tovább és jobban tartják magukat**, mint a nem impregnált magból.

Mauthner Ödön,

cs. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN.

Néhány szó a gazdákhöz.

Sulyos viszonyok között lévő gazdáink, ha a mai állapotokban gazdaságaikból valahogyan megakarnak élni, számításba kell, hogy vegyenek minden egyes fillért és pedig leginkább a munkásviszonyok miatt, mivel az izgatók elvetvén a gazdasági munkások közé a konkolyt, munkás és gazda közötti békés, jó viszonyt megbontván, a munkabéreket annyira fölcsigázták, hogy azt a gazda meg nem adhatja, hanem kénytelen lesz gazdaságát egészen átalakítani. Ezt kétféleképpen teheti, egyik része át fog térni az extenzív gazdálkodásra, marha, juh-, sertésállományait gyarapítva, legelő-gazdaságot fog létesíteni; a másik rész pedig áttér az amerikai gazdálkodási rendszerre: gépek segítségével fogja folytatni gazdálkodását s már is nem egy gazdaság van, hol a munkás-létszámot a minimumra szállítva, gépekkel gazdálkodnak, aminek természetes következménye, hogy a munkás munka, kenyér nélkül maradva, kénytelen kivándorolni más országba, hol eltölti legmunkabiróbb éveit, más ország javára fordítja képességeit. Nagyon sokan azt hangoztatják — az izgatók és ügynökök, hogy más országokban jobban fizetik a gazdasági munkást és nagyobb bért követelhetek itthon is. Ez részben igaz is, azonban azt nem mondják meg, hogy ott drágább a megélhetés és ott több, erősebb, jobb munkást követelnek. Ezt a munkás nem tudja, midőn kimegy Amerikába, csak kakor látja, miután már vissza nem térhet, jobban és többet dolgozik, mint idehaza, s hogy a nagyobb izomerőt ki tudja fejteni, az ottani drága életmód mellett is jobban és tápdusabb eledelkkel él s így amit nyer a vámon, elveszti a réven; pedig ha itthon jobban táplálkozva, jobb munkát végezne s gazdájának segítőtársa lenne, mindenki jobban megfizetné. Ha azonban én jobb munkát követelek tőle s ezért megszólítva, figyelmeztetem, haza megy s többé nem jön hozzám dolgozni, mivel benne van a mótely.

Tegnap beszéltem egy Amerikából haza jött munkással, kit ismertem mielőtt ki is ment; — nálam is dolgozott s munkásaim

között a jobbak közül való volt — ki egy év alatt annyi pénzt gyűjtött, hogy ki tudott menni s haza jöve 8 fillér volt a zsebében, azonban Amerikában hagyta erejét s azt mondja, ha egy dollárt akart keresni naponta, akkor legalább 60 centet el kellett költenie a napi élelmére. Ő zsákot hordott s ha a meghatározott mennyiségű zsákot nem vitte el, avagy véletlenségből egyet leejtett s az kiszakadt, azonnal el lett bocsájtva s ott többé nem vették munkába. Ezt próbálja megtenni nálunk a gazda a mai munkásviszonyok mellett, tudom nem lesz másnak egy munkása sem. Nálunk idehaza végzi a munkás a rossz, kevés és silány munkát, de nagyobb munkabért követel. Ezért kénytelen a gazda megvonni a munkástól atyai gondoskodását s kell gondoskodnia saját magáról és pedig most sürgősen, mert különben a gyertya a körmére ég. A gazda magára van hagyatva s nem gondoskodik róla senki annyira, amennyire a gazdatársadalom az államtól megérdemelné, hisz jóformán a gazda egyedüli adófizetője — a jelenlegi adórendszer alapján — mivel ő birtokát nem rejtheti el, nem teheti a zsebébe, míg a tökepenzesek, avagy azok, kiknek jövedelmét ellenőrizni nem lehet, annyit fizetnek csak, amennyit akarnak, nem vallván be jövedelmüket s ismerék olyan nagy jövedelmű embereket, kiknek évi jövedelméért bátran lehetne adni 20 ezer koronát, fényesen élnek s nem fizetnek több adót, mint az a kis szatócs, aki a napi megélhetéssel küzd.

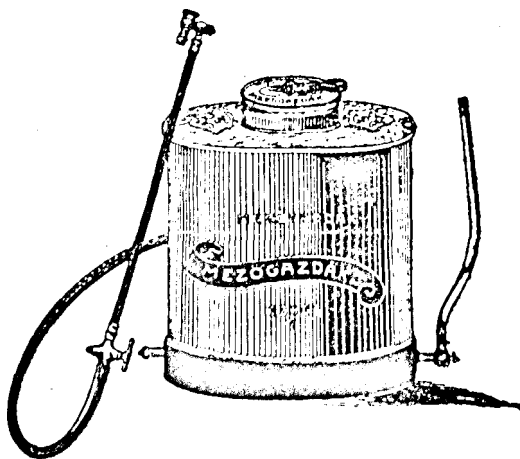
Cikkem elején említett mindkét gazdálkodási rendszerhez nagy tőke kell s mielőtt valamelyiket választaná, a gazdának igen-igen körültekintőnek kell lennie, minden körülménnyel, különösen kirtokának fekvésével, a csapadék mennyiségével, úgy a fel-, valamint az altalaj minőségével és vegyi összetételével, a talaj és természetes források vízbőségével is kell számolnia; pl nagyon haszontalan munka volna egy meredek, verőfényes oldalon szarvasmarha-legelő beállítás. Az állat okszerű tenyésztése, kivált, ha a gazda nem annyira a tömeg előállítására, hanem valamely irányban (hús-, tejtermelés stb.) a minőség kitűnő minőségére fordítja a szakértelmét s azt helyes takarmányozással s okszerű

Most jelent meg tavaszi és szőlőművelési árjegyzékünk, amelyben az összes szőlővédekezési anyagok, eszközök és permetezők jutányos árai felvannak tüntetve.

Kivánatra ingyen és bérmentve megküldjük a gazdáknak.

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete,

BUDAPEST, V., Alkotmány-utca 31. szám.

Ára drb.-ként 42K.1006

kiválasztással tenyésztí tovább és tovább a kifűzött cél felé: ez a tenyésztet ki fogja magát nagyon fizetni.

A másik gazdálkodási rendszerénél szintén előtérbe lép a rendszeres munka s nagy szakértelmet és még nagyobb körültekintést óvatossággal párosulva, igényel a gépek megvásárlása. Járjon a gazda gép-kiállításokra és gép-próbákra, ne üljön fel a gyárak reklámjainak és az ügynökök nagyhangzú szavainak, mivel a nagy gép-concurrentia következtében — tisztelet a kivételeknek — vannak meghízhatlan gépelárusítók is.

Amilyen jó segítőtársa egy jól megválasztott, jó gyárból és anyagból kikerült gép a gazdának, épp oly átka egy rossz.

Ne feledje a gazda gépvásárlása alkalmával a gyárral írásban, kártérítés mellett kikötni, hogy köteles a gyár az eltörött gép-részletet a megrendelés után azonnal szállítani. Egyes gépeknél, mint pl. az arató- és kaszálógépeknél — hol sokszor egy félnapi munka a gazdának százakba kerülhet — kösse ki magának azt, hogy az eltörött részletet távirati megrendelésre is köteles szállítani. Ez egy gépnél annyira fontos dolog, hogy ettől függ annak gazdasági értéke.

Tudok egy esetet, nevek említése nélkül mondom el, midőn egy kéveköti aratógépnek eltörött részletét távirati és express levélben tett megrendelés dacára is az illető gépgyártól a gazda 2 hét múlva kapta meg postán, de nem a posta volt a hibás, hanem a feladó gyár s csak azért említem fel, hogy a részlet kicsinységénél fogva postán jöhetett, tehát az illető Budapesttől már másodnap megkaphatta volna. Hogy ennek a gazdának mekkora kára volt, azt mindenki tudhatja, hisz két hétig gépje állott.

Arató és kaszáló gépek vásárlásánál, hol a tartalék-részletnek kéznél való léte adott viszonyok között életkérdés lehet, legjobbnak látnám, ha gazdáink tömörülve, megyénként, avagy gazdasági egyesületenként, kiválasztván egy nekik, illetve a helyi viszonyoknak legjobban megfelelő arató avagy kaszáló gépet s az így összeállított gazdák kötelezvé magukat az illető gyárostól beszerezni fenti gépeiket, köteleznék a gyárost is, hogy a megye vagy a gazdasági egyesület székhelyén tartson mindig állandó raktárt tartalék-részekből. Ha a gép munkaképes és jó állapotban van, igen kifizeti magát. Nekem van két kéveköti arató gépem, egyik már öt éves s még eddig csak egy kis fogaskereke törött el a vitorlánál; oldalos helyen gazdálkodom. Mult évben egy fensikon váltott ökrökkel egy nap alatt a két géppel learattam 19 katasztrális holdat. Volt mellette 2 ember a gépen, 6 keresztrakó, 4 béres és 16 ökör, 4-4 ökör húzta a gépet. Ilyen eredményt, ha a gép

felfelé is megy, nem lehet elérni, azonban az egész aratást felszámítva, egy munkanapra 7 hold esik egy gépre.

A fenti aratásra a következő számítást tehetjük:

6 keresztrakó a 2 K	12— K
2 ember a gépen a 2 K	4— "
4 négyes ökröfogat a 5 K	20— "
24 kg. manilla fogyott el	
a 19 holdon a 1 K 40 f.	33.60 "
kg. olaj	—40 "
Osszesen	70— K

70: 19 = 3.68 K. azaz 3 kor 68 fillérbe került egy hold learatása; ehez az árhoz bátran hozzá lehet számítani a gép alhasználdási és beszerzési %-át. Ez a búza állott, 4 oldalról lehetett vágni, azért ilyen kedvező a számítás, míg dült gabonánál, hol 3, esetleg csak két oldalról lehet aratni, valamivel kedvezőtlenebb az állapot, mivel sokat jár a gép üresen s nincs kihasználva a fogat. De ha az átlagos aratást vesszük fel, naponként egy gépre hét holdat s a legmagasabb napi kiadást, ami a mult évben nálam volt: 70 K.: 14 = 5 K. azaz akkor is csak öt koronába került egy hold learatása, de ennél kevesebbe került, mivel 14 holdon nem fogyott annyi manilla. A kéveköti aratógépet nagyon sokan komplikálnak tartják, ha azonban az ember dolgozik vele, akkor látja mennyire egyszerű elmés összetételénél fogva. Legjobban bizonyítja az, hogy béreseim 50 százaléka tud vele bánni s egy közepes elméjű cselédember 3-4 óra alatt megtanulhatja a kezelését.

Fődolog a rendes eljárás, munka befejezése utáni tisztogatás, a csavarok megnézése, nem tárgult e meg valamelyik, s aratás befejezése után a színbe való huzása, hogy ne rozsdásodjék; tekintve ezután a gazda gépjét barátjának, mivel ez nem fog sztrájkolni s nem hallgat a lelketlen izgatókra, kik szabadon járhatnak, kelhetnek, beszélhetnek és írhatnak képtelenebbnél képtelenebb dolgokat, mondhatni minden bántódás nélkül s ha valamiért sajtóbírótság elé idézik, hol kilátásuk van büntetésre, akkor állítanak strohmant.

Itt az ideje, gazdatársaim, tömörüljünk mi is, s vállalat vetve küzdjünk érdekeink megvédése mellett, mivel máskülönben a mai drágaságban, midőn a gazdának gazdaságához szükséges dolgokat s munkáit a teljesített munka értékén felül kell megfizetnie, míg buzájának és terményeinek értékét mesterségesen a nagy tőke támogatásával lenyomják. Ennek más következménye nem lehet, mint a terhekkal küzdő gazdatársadalom tönkremenése, mitől hazánkat Isten őrizze, mert Magyarország földmívelő állam.

Patrubány Miklós.

A vetésforgó alakulásáról.

A modern gazdasági élet üzemének, forgalmának és kereskedelmének tökéletes technikájával a mezőgazdaság részére is új problémákat és feladatokat hozott létre. Fejlett mezőgazdasági iparoknak egész hosszú sora hat most már fejlesztően a növényi nyersanyagok termelésére. A kapásnövények, a Thaer-féle váltógazdasági rendszer ezen gazdasági hallásztjai egyszerre a mezőgazdaság jövedelmességének nagybecsült tényezői lettek. Az állattállományt most már nem csupán a trágyaszükséglet emelkedése miatt növelik. Az állati termékek fogyasztása óriási mértékben növekedett és a hulladékok jobb ipari értékesítésével egyetemben emelkedő tej- és húsarukat hozott létre. Az állattenyésztésnek ma egészen megváltozott helyzete van a mezőgazdasági üzemben és a takarmánytermesztés indokoltsága annál nagyobb, mivel a legelők és rétek nagy részét szántóföldekké törték föl.

A nemzetközi verseny is teljesen megváltoztatta a piac és az értékesítés viszonyait. A gabona, amely régebben a földmívelés gerincoszlopát alkotta, ma már több országban csak egy, a többivel csak egyenlő értékű tényező. A munkásviszonyok nagyon a mezőgazdaság hátrányára változtak meg. A városok fokozott mértékben vonzzák magukhoz a munkásanyagot; a bérek évről-évre emelkednek. Ilyen viszonyok mellett szükséges az, hogy a munkákat lehetőleg egyenletesen osszunk meg hónapok és évszakok szerint, hogy jól átgondolt szervezettel az értékesség, vált emberi és állati munkaerőt kihasználjuk.

Mindez a növényeknek rendszeres váltakozását teszi szükségessé. A gazdasági viszonyok ugyszólván ma kívánják csak meg igazán a váltógazdálkodást; sőt ha a szükséglet és az árak egy növény ismételt termelését előnyösnek mutatják, igen könnyen hajlunk arra, hogy az esetleges physiologiai aggályokat elejtsük. A közvetlen pénzügyi haszon az, ami egyre erősebben uralkodóvá válik termelésünk rendszerében. Ezt a jelenséget a földmívelés legkülönbözőbb formáinál észlelhetjük, amely formák a fizikai és gazdasági viszonyokhoz simulva alakultak ki.

Példa lehet erre a modern váltógazdálkodás legintenzívebb formája, az ugynevezett *szabadgazdálkodás*, amely az összes változó konjunkturákat ki akarja használni és azért eltekint egyelőre megállapítandó vetésforgóról. Egy másik példa a *cukorrépagazdálkodás* legintenzívebb formája lehet. Mindkettő magán hordja a veszedelmes túlkultúralság jeleit.

A szabad gazdálkodás veszedelmeit *Rümker* tapasztalatai alapján a következőkben foglalja össze: „Az a véleményem, hogy a legfejlettebb kulturviszonyok között is előnyösebb az előre meghatározott vetésforgó, mint a szabad gazdálkodás és hogy ez utóbbinak előnyei sok esetben csak képzelődésben gyökeredzenek. Sőt úgy sejttem, hogy nem egy ugynevezett „szabadgazdálkodás“ a valóságban nem is az és hogy az ilyen csak azért nyújtja a neki tulajdonított előnyöket, mert nem ez.“ Általánosan tudott dolog Németországban, hogy a korábbi cukorrépagazdaságok szakadatlan répatermesztése milyen mértékben vált okozójává a talaj kimerülésé-

MOTOROK

gáz, benzin,
szívógáz és
nyersolaj-

üzemre. Malomberendezések, villany-motok, dynamók a legnevesebb gyárakból, legjobb minőségben, feltűnően olcsón.

Teljes cséplő-készletek mindennemű üzemre.

Villany-berendezéseket szakszerűen, jól és olcsón végzünk!

Benzin- és gőzekék!

László és Sugár technikai üzlet

Budapest, V., Váci-körút 74/d.

Telefon 47-20.

Telefon 47-20.

Önműködő mérőkészülék, mely a felmért tárgy nagyságát pontosan önműködőleg mutatja. Darabja csak 3 korona. Mindenkinél alkalmas és örökös.

nek; de kérdés, hogy még a legjobb földek is meddig lehetnek képesek elbirni azt, hogy minden második évben, vagy még gyakrabban is cukorrépat termesszenek rajta.

Nem lehet csudálkozni azon, ha a gyakorlati gazda általában hajlandó lesz a gazdaság-technikai momentumokat a növény физиologiai igényeinek elébe helyezni. A termés ára és értékesítése, a takarmány- és alomszükséglet, a megfelelő munkafelosztás szükségessége, a termelés költségei — sokkal inkább előtérbe lépnek, mint a physiologiai előnyök és hátrányok az egyes vetésciklusoknak. Az időjárás kiszámíthatatlansága és a talajállapot ellenőrizhetetlensége elfátyolozzák az eredmények okait; alig bírjuk valamikor is megszerezni azt az exakt bizonyítékot, hogy milyen fokig írható a siker valamely eljárásnak, hogy milyen arányban van az eredmény az okkal.

A gazda ennek következtében olyan eljárási módokra szorítkozik, amelyek tapasztalása szerint lehető hamar szemmel látható eredményekre vezetnek. Bizonyára egyszerűen olyan növényt is fog termeszteni, amely nem ígér különös mennyiség-, vagy pénzhozamot, ha abban a meggyőződésben van, hogy ezáltal a következő év termését tetemesen emelheti; előrelátása azonban aligha megy majd olyan messzire, hogy a vetésciklus beosztásával a talajkimerülés ellen évekre előre dolgozzék.

Ha egy évben olyan növényeket termeszettünk, amelyek a talaj tápláló erejének szerényebb igénybevétele mellett viszonylag nagyobb haszonértéket szolgáltatnak, akkor ennek utóhatása a következő növényre a következő évi időjárás esélyei között valószínűleg el fog enyészni. És ha még egyszer ismétljük ezt az eljárást, a sikert alig vehetjük észre majd akkor is. De idővel, az előnyösebben működő növények következetes termesztésével ez a kímélés a a talajöröknek — a tulgazdag talajok kivételével — a nagyobb terméseredményre kell hogy vezessen. Egyenlő trágyázás mellett az ilyen földeknek sokkal nagyobb természetes ereje lesz, mint azoknak, amelyekben válogatás nélkül, a talajra kedvezőtlen hatású növényeket termeszettünk. Akkor derül majd ki, hogy a talaj kincseivel takarékoskodtunk, hogy a becses talajtöredék csorbítatlanul biztosítottuk a jövőre.

Egy ilyen cél bizonyára érdemes némi figyelemre, annál is inkább, ha a jelenlegi érdekek sérelme nélkül történhetik. Ez a figyelem különösen azoknál a terményeknél érvényesülhet, amelyek a gazdaságban fogyasztatnak el és a piac áralakulásától függetlenek. Nem szabad mindjárt a legtulzóbb igényekkel növényeink tehető-képességét illetőleg előállni és jelenlegi főterményeinket egyszerűen olyanokkal helyettesíteni, amelyek a legnagyobb képességekkel bírnak. Ilyen eljárás mezőgazdasági üzemeinknek teljes átalakulását idézné elő és az egész közgazdaságot mélyen érintené. Mai gazdálkodási rendszerünkön belül is van elég tér ennek a gondolatnak érvényesülésére, amely minden vetésciklus, minden gazdasági helyzetbe beilleszthető.

(Vége.)

Strakosch Szigfrid.

A fehér borok fekete töréséről.

A fehér borok megfeketedése, megkülése, vagy az ugynevezett fekete törés olyan borhiba, mely különösen a fiatal boroknál igen gyakran előfordul.

A fekete törésre hajlandó bor a levegővel való érintkezésnél (fejtés, vagy szűrés alkalmával) feltűnő színváltozást mutat. Ugyanis az előbb még világos, átlátszó bor zöldes-szürke, vagy többé-kevésbé kékes színt vesz fel, amely színeződés némely esetben annyira intenzív, hogy a bor vastag rétegben feketének látszik, s csaknem úgy néz ki, mint a tinta.

Jóllehet ilyen állapotban a bor eladásra alkalmatlan, mivel nemcsak színében, de ízében is hátrányosan megváltozott, azért az ilyen kellemetlen és különösen a laikus előtt feltűnő változásnak további veszélyes következményei nincsenek az illető borra nézve, mert ezen borhibát nem gombák, vagy más mikroorganizmusok okozzák, hanem tisztán egy oldhatatlan vasvegyület idézi elő a bor színeződését.

A bornak megfeketedése, vagy megkülése mindig bizonyos vasvegyületet tétel fel, mégis ezen borhiba fellépésének oka igen különböző lehet, úgy annyira, hogy gyakran előfordul, miszerint ugyanazon bornak egy részlete ezt a hibát mutatja, míg egy másik részlete ugyanazon viszonyok mellett változatlan marad.

A bor rendes ásványi alkotórészei között mindig található csekély nyomokban vasvegyületek, s ha a bor, vagy a must vassal direkt érintkezik, nem éppen jelentéktelen mennyiségben emelkedik a borban feloldott vasoxyd és vasoxydul sók mennyisége.

Valamely borban a vasvegyületek szaporodásának különböző okai lehetnek. A vasvegyületek szaporítása többnyire már a bor-készítésnél észrevétlenül történik.

A must vastartalmát pl. emelhetik a szőlőzúzó vashengerei, a különböző vascsavak, továbbá a présnek vas alkatrészei, különösen akkor, midőn a vasalkatrészeket a legjobb szándékkal fényesre csiszoljuk. A vas a musttal való érintkezéskor bevonódik egy erősen tapadó oldhatatlan kéreggel, mely borkőből és vasoxydokból áll; ezen réteg a must savanyu vegyületeinek a vásra való további behatást megakadályozza. Ebből kifolyólag a présnek, szőlőzúzóknak stb. vasalkatrészeit — melyek a musttal érintkeznek — csak tiszta vízzel és kemény seprűvel tisztítsuk, így a vasrészekre tapadt védő patinát nem távolítjuk el, vagyis a fényes vasat nem szabadítjuk fel, s így a mustban levő savak nem hatnak mindig újabb és újabb vasfelületre.

A cefrét gyakran vas abronccsal el látott merítővel merik ki a sajtárból, vagy plane a merítőt a sajtárban hagyják feküdni, szóval a bor már a készítésnél sokszor érintkezhet vassal, melyet a must könnyen magába vesz.

Emelkedhetik a kész bornak is a vastartalma, pl. ha a hordó ajtajának vasnitéi nincsenek rendesen a fába eresztve és földre. Az is megeshetik, hogy a különböző bormanipulacionál jön a bor érintkezésbe vassal.

Ilyen alkalmakkor a bor aránylag jelentékeny vastartalomra tesz szert és színváltozás még sem lép fel mindaddig, a míg a benne foglalt vasoxydok oldatban vannak.

A borban levő savak a vasvegyületeket oldatban tartják, s azért a savanyu új borok jelentékeny vasat tartalmaznak, ha készítésüknél, vagy további kezelésüknél a jelzett módon vassal direkt érintkeznek.

Ha ilyen vastartalmu borban levő oldott vassók valami módon oldhatatlan vegyületekké alakulnak át és a borból kiválnak, akkor a bornak a színe is megváltozik.

A vasvegyületeknek a borból való kiválását különböző okok idézhetik elő. Így pl. ha a bor csersavat tartalmaz, a csersav a vasat oldhatatlan vegyületté alakítja, ugyanis a csersav a borban levő vasoxydokkal csersavas vasoxydot képez, mely sötét, fekete színű és finoman eloszolva a borból kiválik. Aszerint, a mint a vegyület kisebb vagy nagyobb mennyiségben válik ki a borból, a bor színeződése is erősebb vagy gyengébb lesz, vagyis a bor zöldes, kékes árnyalatot ölt fel, vagy pedig egészen megfeketedik.

Némely vidék fiatal borainak színe zöldes, ezen halvány zöld színt valószínűleg a vastartalomnak csekély mérvű kiválása okozza. Az eleinte észlelt zöldes szín ilyen boroknál a bor fejlődése, iskolázása illetőleg raktározása alatt rendszeresen eltűnik.

A fehér borok megfeketedése nem csupán csak a vastartalom nagyságától függ, hanem a borban levő csersav és egyéb szabad savok mennyiségétől is.

Epen úgy előidézik a fekete törést a csersav szaporulat és a szabad savak mennyiségének csökkenése, mint a vastartalom emelkedése.

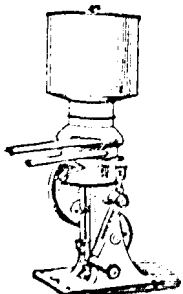
Gyakran előfordul azon eset, hogy valamely savban gazdag újbor aránylag jelentékeny mennyiségű vasat tartalmaz, s még sem mutat különös hajlandóságot a feketedésre; később azonban, a mint az érés alatt a sav csökkenik, a feketedés is fokozatosan mindinkább jelentkezik. A borban a vastartalom különböző körülmények folytán csökkenhetik, így okozhatja a csökkenést az utóerjedés alatt beálló borkő kiválása, melyet az alkohol szaporulat idéz elő; csökkenhetik a sav, a savbontó baktériumok, valamint különböző betegségek, direkt savtalanítás (savtompítás) és végül csekély savtartalmu borral való összeházasítás folytán is.

A bor megfeketedése vagy megkülése gyakori oly vidékeken, ahol erősen galloznak, vagy főlősleges cukoroldatot adnak a borhoz, miáltal a bor természetes savtartalma erősen leszorítottatik.

Mіндеzen esetben a bor oldó képessége a vasvegyületekkel szemben annyira csökken, hogy a borban levő csekély vastartalom is kékülést vagy feketedést okozhat.

A bornak csersav által okozott megfeketedését nem mindig a csersavnak direkt hozzáadása okozza, hanem ez bekövetkezik a csersavtartalomnak véletlen emelése által is, s így a bor változása észrevétlenül, hirtelen történik.

A csersav szaporodása létesülhet az által is, ha a bort új hordóba fejtjük, az új hordóból a borba fakivonattal együtt csersav is kerül, miáltal a borban a megfelelő mennyiségű vasoxyd csersavas vassá alakul át, ez oldhatatlan lévén, a borból kiválik, s a bort megfeketíti. Ez az oka annak, hogy valamely boron a feketedés szállítás után észlelhető, míg ugyanezen borból az otthon maradt, régi

Teljes tejszövetkezeti berendezéseket,

kézi-erő- és turbina-hajtásra, ugyszintén mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket tejszállításhoz, vaj és sajtgyártáshoz legelőnyösebben szállít az

Első magyar tejgazdasági gép- és eszkozygyár

1660 FUCHS és SCHLICHTER, Budapest, VI., Jász-utca 7. szám

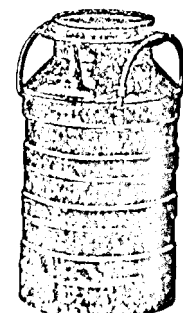
KÜLÖNLEGESSÉG:

„Svéd Globe Separator.”

Tejtelepek és tejszövetkezetek által termelt vajat évi kérés mellett korlátlan mennyiségben legmagasabb árakon veszünk át.

Árjegyzékek, költségvetések, tervek ingyen és bérmentve.

hordóban levő részlet a feketedésnek nyomait sem mutatja. Nemcsak új hordó, de kevésbé használt hordó is enged át csersavat a bornak, miből kifolyólag benne a bor megfeketedik.

A bor megfeketedése bekövetkezhetik akkor is, ha csekély csersavtartalmu bor csersavban dus borral, vagy ha vasban szegény bort magasabb vastartalmu borral elegyítünk.

A bor fekete törése akkor is gyakran létrejön, ha a bort levegő hatásának teszszük ki; levegő hatására ugyanis a borban oldott vasvegyületeknek egy része kiválik, s e csapadék a fekete törést vonja maga után. Ezen eset a fiatal, ki nem érett borok fejtésénél illetőleg szűrésénél szokott bekövetkezni, midőn a levegő oxigénjének hatására a vas-oxidul vasoxyddá alakul át.

Sok borkezelő azt állítja, hogy a feketetérésnek oka lehet a szűrésre használt asbest is. Ezen nézet azonban a valóságnak mégsem felel meg; nagy bormennyiség szűrésére ugyanis aránylag igen kevés asbest használatik, s ha az asbest tényleg tartalmaz is vasat, belőle a vas a borba csak elenyésző nyomokban kerülhet, s ez a vas igazán tekintetbe sem jöhet.

Ha a szűrésre használt asbest más alkatrészek mellett tartalmaz is vasat, az csak igen nehezen oldható vegyület alakjában van jelen, amely az asbest egész tömegéhez bensőleg van kötve, nem pedig felületéhez csak hozzátapadva, s így a borral szűrés alkalmával alig érintkezik.

Az asbest-szűrőnek a borra nézve hátrányos hatása akkor képzelhető el, ha csak közönséges, s nem direkt borszűrésre praeparált asbestet használunk. A közönséges asbest ugyanis sok oldható alkaliát tartalmazhat, melyek a bor savtartalmát letompítják, csekélyebb savtartalom mellett pedig csökkenik a bornak oldóképessége a vassal szemben, s így a feketedés lehetősége csakugyan bekövetkezik. Ezen veszélyt azonban könnyen elháríthatjuk, ha tisztá, azaz borszűrésre praeparált asbestet használunk, amit megfelelő kereskedésből könnyen beszerezhetünk.

A bor feketetérésénél tekintetbe veendő a termő évfolyamok természete is. Rossz években a savanyu borokat savtalanítják, mely művelet, mint a fentiekben láttuk, törést vonhat maga után. Igen jó években a must sok cukrot tartalmaz, az ilyen bor különösen hideg erjesztő helyiségben még hónapok mulva sem erjed ki tökéletesen, s így a fiatal bor el nem erjedt cukrot is tartalmaz; az ilyen bor a legkisebb hőemelkedésre is utóerjedésbe jön, amely mindig bizonyos savcsökkenéssel jár.

Az olyan bort, mely feketetérésbe esett, meg lehet javítani; ha ugyanis hosszabb ideig nyugodtan állani hagyjuk magától megtisztul, mert a színeződést okozó oldhatatlan vasvegyületek lassankint leülepednek.

Az ilyen bor a leülepedés után kissé világosabb lesz, az ize pedig többnyire javul, azaz jobb lesz, mint volt a törés előtt.

Ha a bor tisztulására nem akarunk sokáig várni, akkor a bort zselatinnal vagy vizaholyaggal és tanninnal derítjük; ezektől

ugyanis a bor gyorsan megtisztul és eredeti színét kapja vissza.

A megfeketedett bor szűrése kevésbé ajánlatos, mert ha ezáltal a bor színe vissza is jön, s ha a zavarodás el is mulik, ezen műveletnél olyan körülmények vannak, melyek a hiba ismételt fellépését idézik elő.

A borok feketetörését megakadályozhatjuk, ha azokat gyengén kénezett hordoba fejtjük. Ha a feketetörést a bor gyenge savanyúsága okozza, akkor az illető bort savanyubb borral keverjük.

Általában a bor észszerű iskolázásával a feketetörésnek elejét vehetjük.

Dr. Ejury Lajos

A magyar marhának modernizálása keresztezéssel.

Bele is bocsátkozom tüstént e fajta taglalásába, de előbb egy szakemberünk azon kijelentésére kell reflektálnom, (l. Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok 1907. évi 1 számát), mely szerint az ulti (s illetőleg ulti, vintschgauti, merani, sőt passei i, bozeni és sterzingi néven is emlegetett) marha, a mi magyar primigeniusunknak rokona.

Íróársunk talán abból következtet, hogy Veneziában s névszerint a veronai kerületben „nagy fehér ulti marha“ néven egy nagy csoport marha fordul elő, mely azonban nem olasz primigenius, hanem úgy mint a lombardiai sikokon előforduló „román marha“, majdnem kivétel nélkül ulti, vagy ahoz rokon véru állat, de távolról se direkt az őstuloktól származó változat, hanem oly marha, amelyet koponya alkatánál fogva nem is tudunk valamely fajta csoportba besorolni.

Az imént jelzett többféle névvel illetett ulti marha nem mutatja karakteres jeleit sem a primigenius, sem a frontozus, brachyceros, vagy brachycephalusoknak s inkább az u. n. Bos trochoceros csoporthoz volna sorozható, koponya alkata alapján.

Eredete tényleg bizonytalan. Wälschtirolban, az ulti-etschthali marha ez ősfészékben, történeti alapon vizsgálva, két főmarhatispus különböztethető meg, t. i. a szürke színű ulti-ulti, és a borzderes rendenai marha. Az előbbi őstörténelmileg rhätotruski, az utóbbi pedig keltoliguri eredetű. Őstészkéből a szélróza minden irányába elterjedve nyert tehát az ulti (némettiroli) marha egyéb neveket (aminő az ulti, vintschgauti, merani, stb.)

Ez érdekes marha (az ulti) jeleket hord fejen, melyek emlékeztetnek primigeniusra is, de nem kisebb mértékben a nagyhomloku (bos frontosus) s a rövidszarvu (bos taurus brachyceros) tulokra is. Homloka t. i. a szemboltokig széles, fejébe fedészerűen lejt a szarvtövek felé, szarvai lapítottak. Ez frontozusra emlékeztet. A szemboltok táján a homlok elkeskenyedett, az arconi rész megnyult. Ez primogen karakter. A széles homlok aránylag rövid a fejél bubosodó is sok példánynál, a szemboltok laposak, a szemek oldalt elhelyezettek, a szarvak aránylag röviddek. Ez brachycerosra emlékeztet. Szóval a

tisztavéru ulti nem sorozható joggal a felállított fajtacsoportok egyikébe se. Megjegyzésre méltó mindenesetre, hogy az ulti marha legősibb fészékben is, t. i. a belső ulti-ulti, de a közbülső Vintschgautban is elfordulnak egyedek, melyek a jelzett eredeti tipustól elütnek s egyenesen arra a gondolatra viszik az embert, hogy az ilyenek visszaütések egy egészen más ősrre, a Bos taurus indicusra, vagyis zebura, tehát egészen más ősrre, mint amelytől a többi alpesi marhafajta eredt.

Nem is szükséges közelebbi rokonságot keresnünk ezen soknevű, de valódi nevén ulti-ulti és ulti-ulti nevezett és a mi magyar primigeniusunk között, mert nem is ez, hanem az a fontos kérdés, hogy olyan-e ez a marha, amely remélhetőleg ki nem forogja jó tulajdonaiból a magyar szürke marhát s visz bele kívánatos oly tulajdonokat, amelyek abban csak szerény formában vannak meg.

Erre felelendő, lássuk a fajta leírását. Az ulti-ulti nevezett ezen typos a legvilágosabb színű borzderesek közé tartozik, de hátán szíj nincs és a rigószájúság is hiányzik, úgy, hogy igazság szerint szürke ez a marha, fehéres, sárgás, vagy kékes (füstös) árnyalattal. A fényűző ulti-ulti, a világos szürke, halvány sárgába játszó szarvak a hegyen feketék, a farokbojt és körmök is ilyenek, vagy azután sötét palaszürkék. A tehén átlagos magassága 135.3 cm. törzsének hossza 157 cm. bottal mérve; súlya középszámításban 500—800 kg. Feje meglehetősen formátlan, a szemboltok táján kidudorodó, a fejében bubosodó. A szemek feltűnően oldalt helyezettek. Nyaka középhosszuságú, erőteljes és nagy lebernyegű. Mellkasa nem mély és szélességben is nagy kívánni valót. Hátvonala meglehetősen éles, hasnál és fartól felé kissé emelkedő. A különben hosszú far kétoldalra lejt, a farok azonban a hátvonal szintjében van tűzve. Végtagjai aránylag hosszúak, csontos, erőteljes, izmos alkatuak, szép izletűek. Igen jó a lábtő és csontizület s feltűnő szép hosszúságúak a vállak, karok, koncok és combok. Körmök kitűnőek.

A jó tejlésnek általában kevés jele van ez állatokon. A tejtükörte nem nagy, a tőgy közepes. Közönséges viszonyok között élő középnehéz ulti 1800 litert ad; jobb viszonyok közt s a tejlésre jobban megtermett tehének azonban pl. Merán és Bozen vidékén megadják a 2200—3000 litert. A tej zsírdús és érdekes, hogy az állatok kisborjas korukban feltűnő napi átlagokkal (12—20 l.) jeleskednek, (egy Tattersali vásáron is konstaltam ezt), de e hozam csakhamar s átmenet nélkül csökken. Fejlődésben ez az állat gyors, honosulási képessége nagy, hizomasságban igen kielégítő, de erőfejítő képessége az, amely egyenesen kitűnőnek mondható.

A csontos, izmos, erős, nagy alkat, mely egynémely ilyen ökörnél felmehet 168 és több centiméter magasságig s ezer kilót megűtő súlyig, kell is, hogy nagy munkára alkalmassá tegye az állatot (1882-ben Meránban Falkenhayn akkori osztrák földmívelési miniszter,

„AGRARIA“ magyar gépforgalmi részvény-társaság

a szab. osztrák-magyar államvasut-társaság

resicai mezőgazdasági gépgyáranak vezérügynöksége

MEZŐGAZDÁK KÜLÖNÖS FIGYELMÉBE!

Egyetemes acélekék.

Eltörhetetlen tégelyacélekefej.

Páncélacél-kormánylemezek.

Magasított acél-ekkefej.

Porvédő kerekek.

Acél gerendely.

1457

Tiszta acélangyag
s a j á t
hámorainkból.

Sürgönycim: „Agraria“ Budapest. Rövidített levélcim: „Agraria“ Budapest. V., Váci ut 2.

Csak kitámasztott nyeregkerettel bíró taligát szállítunk.

Kérjünk árjegyzéket mivel ez az összes talajmivelő-gépeket terjedelmesen ismerteti és egyáltalán a talaj alapos megmunkálására terjedelmes, szakszerű és minden gazdának értékes felvilágosításokat nyújt — és díjmentesen küldetük.

Ekegyártár terén legelső rangú magyar gyártmány, fellülmulja még a legnevezetesebb idegen gyártmányokat is.

elé egy Walnöfer nevű birtokos oly ertscheli ökröt vezetett, amely 1170 kg.-ot nyomott, elől 175, hátul 184 cm. magas, 249 cm. övméretű és 201,5 cm. hosszú törzsű volt, szalagal mérve.)

Igavonás tekintetében tényleg ezt tartjuk az alpesi marhák matadorjának s magam is láttam a morva holleschauer sörgyárban ilyen és lavanthali ökröket, amelyek a faron 178, a maron 171 cm. magasak voltak s kiadó gyors mozgásukban, színükben, formálódásukban a legszebb öregebb, de el nem csigázott magyar ökrökhöz hasonlítottak, leszámítván óriási termetüket, rövid szarvuikat és bubosodó fejélüket.

Észre lehet venni a mondattakból, hogy az ulti marha, tekintettel jó honosodási képességére és ősrégi származásából folyó vér-szilárdságára s ebből folyó átörökítőségére, bizonyára képes arra, hogy a magyar primigeniusban megforgatva, annak:

1. Kedvelt szürke színét meg ne változtassa;
2. testalkatát, nagyságát, súlyát hátrányosan ne befolyásolja;
3. edzett, egészséges szervezetét (maga is ilyen lévén) meghagyja;
4. fejlődését némileg gyorsítsa;
5. hizodalmasságát legalább is ne csökkentse;
6. husminőségét ne rontsa;
7. mozgékonyágát, erő kifejtő képességét fenntartsa;
8. tejhozamát fokozza.

Az ulti marhának különben némi multja, története van már hazánkban is s Pick Osvald adatai nyomán évek előtt (nem tudok ráakadni, hogy melyik szaklapban) magam is közöltem felőlük egyetmást. Érdekes közlemény van az e marhával történt keresztezésről a „Mezőgazdák” 1904. évi folyamában, a 247. oldalon, hol Pirkner állattenyésztési főfelügyelő ismerteti az 1900. év elején Almássy Dénes gróf magyar gulyájában megkezdett ulti vérekeverés eredményét, kitűnő sikerekről számolván be.

E szakemberünk is primogen vért vél az ulti marhában. Azt mondja: „Nem lehetetlen, hogy az ulti marha az Attila táborát követő primogen eredetű gulyák évezredet túlélt és a brachyceros vér hatása alatt tulajdonságaiban javított maradványa.” Jelzi ebben bizonyítékképpen, hogy az innsbrucki archivum történelmi feljegyzései szerint, Attila annak idejében, Ulten völgyében tényleg egy telet töltött s ott primogen marhákat — persze kényszerűségből — visszahagyott.

Ily értelemben vett rokonságot elfogadhatunk bátran, annál inkább, mert mint jelezve volt, némi jeleket a primogen faj típusából tényleg magán hord az ulti-ertschthali marha.

Pirkner ur érintett adatait Pick ur szívesege folytán, ki újabb adatokat bocsátott rendelkezésemre, a következőkkel egészíthetem ki:

Almássy Dénes gróf uradalmából Székér Gyula jószágfelügyelő f. évi februári kelettel többek közt a következőket mondja:

Az ulti keresztezésre ezideig csak kis sorolt öreg és selejtes fiatal magyar tehenek használtak. Az ulti bikák és keresztezésből származott ivadékaik intenzívebben takarmányoztattak, mint a gulyabeli magyar marha; a tenyészbikák és tenyésztésre kijelölt növények takarmány adagjainak 10—15 százalékát erőtakarmány képezte.

Az ezideig félvérben tartott keresztezés származottjainak fejlődésbeli gyorsasága, megérése, olyan fokú, a milyennek általában a nyugati fajtáké. szemben a magyaréval s ebben az intenzívebb tartásnak bizonyára része van.

A 3¹/₄—3¹/₂ éves korban igába vett ulti magyar félvérű ökrök használhatósága teljesen kielégítő. Mozzgékonyaság, erő kifejtés, a munka kitartás és a kevés igényesség tekintetében előtte áll a többi nyugati fajtáknak.

A hizalási eredmény megfelel a várakozásnak. Már idáig 20 százalékkal jobb gyarapodást mutat, mint a tiszta magyar. A takarmány összetételben kevesebb gondosságot igényel, mindent könnyebben értékesít. Kényszervágáson lett megfigyelésből ítélve, élő és hussulyban arányosabb tartalmakat mutat.

Az üszök leborjázásig, kevésbé extensív tartásban részesülnek, mint a tiszta magyarok. Tehenek tejhozama első borjuval 8—9, további borjakkal 10 és fél—13 literre emelkedett.

Tervbe van véve a tenyészetnek állandósítása háromnegyed vérben; remélhető, hogy így még gyorsabbá válik a fejlődés s fokozódik a tejelőképeség és hizékonyaság.

Erdélyből Szentivány József doktor azt írja, hogy az 1904-ben igénybevett ulti bika s magyar erdélyi tehene után primissima félvérek származtak. A kisjenői főhercegi uradalom pedig azt közli, hogy a mustra magyar tehene után esett ulti félvérek sokkal gyorsabban fejlődnek, 1 és háromnegyed éves korukban az üszök már bika alá bocsáthatók. Általában hatalmas testű, erős csontozatúak a félvérek s úgy látszik, jármázásra nagyon jól be fognak válni.

Almássy Dénes gróf másik uradalmából a tisztartó közli, hogy a másodrendű magyar tehene után esett ulti félvérek egyenlő teletelésben részesítetnek a magyarral s koracérés tekintetében az 1., 2. és 3. éves magyarok és félvér ultiéik között lényeges a különbség, amennyiben ez utóbbiak erősebb testalkattal és csontozattal bírnak.

A zombolyai uradalomból közlik, hogy megfelelő magyar tehene után esett, a gulyabeli magyarral egyenlő tartásban részesített ulti félvérek (1 évesek) testfejlődés tekintetében jóval felülmúlják a magyart s a csontozat is sokkal erősebb.

Rónay Jenő ur Kiszomborból közli, hogy montavoni-magyar eredetű félvér tehene után esett ultiéik, melyek nyugati marhánál szokásos ellátásban részesülnek, 40—50 kg. súlyjal jönnek világra, jól gyarapodnak, egy éves korban majdnem annyi kilósak, ahány naposak.

Egy romániai levél is igen elismerőleg nyilatkozik az ulti és szürke román primigenius keresztezési produktumairól, úgy, hogy az előbb 8 pontba foglaltak majd mind egyikére tehát már biztató adatunk van. Természetesen csak óhajtható, hogy még több ily adat is bizonyítson az ulti alkalmassága mellett; de az itt ecsetelt gondolom, egymagukban is már felbátoríthatják az ulti igénybevételére azon tenyésztőinket, akik ezt a fajtát tisztavérben is, de keresztezési célból a magyarban megforgatva felhasználni óhajtják s ezideig ezt — mert eléggé tájékozódva nem voltak — meg nem kísérelték.

(Vége.)

Monostori Károly.

EGYLETI ÉLET.

Az Erdélyi Gazdasági Egylet igazgató-választmányi ülése.

Az E. G. E. május havi rendes választmányi ülését 2-án, d. u. 3 órakor tartotta meg Attila utcai székházában.

Elnökölt: Br. Bánffy Ernő e. elnök.

Előadott: Tokaji László e. titkár.

Felneváltak: Br. Jósika Gábor és Lészai Ferenc alelnökök, Tulogdy Samu, Réti János, Gyárfás Benedek, Jakab László és br. Mannsberg Sándor ig. vál. tagok, Éber Ernő s. titkár.

1. Mult ülés jegyzőkönyve felolvasatván — tudomásul vétetett.

2. Az ülés jegyzőkönyvének hitelesítésére elnök — Gyárfás Benedek és Tulogdy Samu tagokat kérte fel.

3. A földmivelésügyi miniszter leiratai rendjén:

a) a tőzsdereformra vonatkozó egyleti vélemény kidolgozására — a választmány bizottságot küldött ki a következő tagokkal: gr. Bánffy Miklós, László László, Seyfried Károly, Nagy Dezső és az elnökség;

b) a külföldi lokomobilok vámkezeléséről szóló leirat — hivatalos lapban való leközlésre kiadott;

c) Goger László min. szaktudósító kinevezéséről szóló leirat — tudomásul vétetett.

d) a karakul-juhok behozatalának következő évre való halasztásáról szóló leiratát — az ülés tudomásul vette;

e) a bécsi szénkegyefecskendőről szóló szakértői jelentés kedvezőtlen jelentésével — tudomásul vétetett és a hivatalos lapban közzétetett;

f) a termelendő gyümölcs, illetőleg almafajták meghatározására vonatkozó véleményes jelentés készítésével választmány: Sipos Gábor, gr. Bethlen Balázs, Nagy Gábor, dr. Lőte József tagokból álló bizottságot küldte ki.

4. Az Emke közgyűlésén az egylet képviselőiben való megjelenésre ülés kiküldi: br. Bánffy Ernő elnököt és Tokaji László titkárt.

5. Az Országos Erdészeti Egyesületnek a legelőtörvényre vonatkozó átiratára a választmány a kiküldött bizottság javaslatára határozta, hogy külön törvény hozását nem tartja szükségesnek, hanem a mezőrendőrségi törvény keretében kívánja az alapelveiben helyes átirat tartalmát érvényre juttatni, ilyen értelemben pártolja és kiemelni kívánja, hogy a költséges intézkedések mellőztessenek; a kormány informáló és felügyelő közegeiül az állattenyésztési felügyelők a közigazgatás mellé alkalmaztassanak a m. kir. állatorvosok referensekül.

6. A vidéki képviselőségek elnökeinek kijelölésével az ig. választmány elnökséget bizta meg.

7. Kolozsmegyei szakosztály elnökségéről Lészai Ferenc elnök, E. G. E. alelnökké történt megválasztása után lemondván, választmány jegyzőkönyvi köszönetet szavazott eddigi működésért és gróf Bánffy Miklóst kéri föl a szakosztály elnökségére.

8. Az O. M. G. E. átirata értelmében a választmány a „Független Ujság”-ra 60 korona összegű előfizetést határoz.

9. A Hontmegyei Gazd. Egylet és az O. M. G. E.-nek a gazdasági cselédtörvényjavaslatra vonatkozó határozatait a választmány pártolva tudomásul veszi és a maga

Nines többé büz!

A Bonodor Folyadék a legbüzősebb árnyék-szék szagát hosszabb időre rögtön eltávolítja. Elegysulya 5 kg. csomag, bérmentvo 7.50 kor. (Elegendő egy évre.) 1 kg. próbacsomag 2.50 kor. csomagolással szállítás nélkül. Szétküldés csak készpénzért, vagy utánvétellel.

Vezérképviselő: FODOR FERENC, Budapest, VIII., Kisfaludy-utca 40/E.

LEGYEK

LÉGY-BONODORRAL

meszeljük. Legjobb már kora tavasszal. Egy kilo elegendő 25 [] méterre. 5 kgr. leirással 6 kor. franko utánvétellel

Számos elismerő levél!

konyhából, kamrából, mézarszék-ből, istállóból, vágóhidról biztosan. elűzhetnek, ha a falakat o o o o o

= Minden gazdaságban nélkülözhetetlen eszközök =

az országserzte első helyen elismert kitűnő szerkezetű és legolcsóbb

— „Eredeti Kalmár-rosták” és heremagtisztító gépek. —

Elsőrendű hazai anyagból gyártunk ezidőszert 15-féle nagyságban különböző szerkezetbe a gazda minden követelményeinek legjobban megfelelő általános terménytisztításához berendezett különleges gépeket, szelelő és magválasztó rostákat, kézi vagy hajtóerőre alkalmazva. — Ez évi újdonságainkról szíveskedjék ingyen árjegyzéket kérni. — Minden esetleges kérdésekre azonnal és díjtalanul válaszolunk. 1274

KALMÁR ZS. és TÁRSA különleges terménytisztító gépgyára Hódmező-Vásárhelyen.

Telefon 69. szám. Nagy-Enyeden állami aranyéremmel kitüntetve. Sürgőnycim: Kalmár-rostagyár.

részéről is ilyen értelmű fölterjesztés intézését határozza.

10. A Gazdatisztek Országos Egyesületének a földmívelésügyi miniszterhez intézett fölterjesztéseit az internátus alakításának segítése és a gazdatiszti törvény revíziója iránt — a választmány az Erdélyi Gazdatiszti Együlethez átteszi.

11. Új rendes tagul bejelentetett Ceppelman Frigyes m. nádasi birtokos. Örvendetes tudomány vétetik.

Több tárgy nem lévén — elnök az ülést bezárta.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

— Az öröklött mezei gazdaságok birtokosainak katonai kedvezménye. A véderőről szóló törvényünk szerint:

„Azok, akik örökösödés útján jutottak valamely mezei gazdaság birtokába, ha abban maguk gazdálkodnak s ha ezen gazdaságnak földjövédelme elegendő egy öttagu család önálló eltartására, de viszont nem haladja túl ezen jövédelmek négyszeres mennyiségét — a póttartalékba osztandók.”

A honvédelmi miniszter folyó évi március hó 18 án 26351. szám alatt a következő rendeletet bocsátotta ki ebben a tárgyban:

„A véderőről szóló 1489-ik évi VI. törvény cikk 33. §-ában a katonai szolgálat teljesítése tekintetében biztosított kedvezmény alapjául szolgáló, illetőleg a véderő keretein belől megvédendő öröklött birtok a törvényi előírt szakaszában körülírt földjövédelmének, illetőleg nagyságának megállapítására nézve mindaddig zsinórmértékül vett kataszteri tiszta jövédelmet, a cs. és kir. közös hadügyminiszter urral egyetértőleg, ezennel mellőzni rendelem.

A kedvezményre vonatkozó igény megállapítására nézve jövőben a következők lesznek irányadók:

1. A legelőből és erdőből álló földbirtok a kedvezmény megadásánál figyelembe nem vehető, hanem csak a szántóföld, rét, kert és szőlő.

2. A szántóföldből, illetőleg a szántóföld és rétből álló földbirtoknál:

a) Minimum gyanánt a régi legkisebb urbéri negyedteleknek megfelelő 6 kat. hold veendő, melyből legalább 4 kat. hold a szántóföld, a többi 2 kat. hold pedig rét is lehet.

b) Maximum gyanánt pedig a régi legnagyobb urbéri teleknek megfelelő 40 k. hold veendő, melyből természetesen a minimumnak megfelelőleg legalább 4 kat. hold a szántóföld és 2 kat. hold a rét.

3. A szőlőművelésnél, akár hegyi, akár homoki szőlőnél, ugyszintén a kertészetnél is:

a) minimum 2, b) maximum pedig 4 kat. hold, de csak abban az esetben, hogy ha be-

igazolást nyer az, hogy ez a terület kizárólag és állandóan szőlő- és gyümölcs, illetőleg kerti vetemények termesztésére lesz használva. Ezek az elvek csak általános tájékoztatónak szolgálnak, melyek az alsófoku közigazgatási hatóságot az egyes vidékek különleges gazdasági és kulturális viszonyainak vagy az esetről-esetre felmerült különös méltánylást érdemlő körülményeknek a minimum alól vagy a maximumon felül indokolt mérlegelésében nem korlátozzák.

— A kender- és lentermelés föllendítése. A kender és lentermelésének fokozottabb fölkarolása érdekében Darányi miniszter, minisztersége első idejében gondoskodott arról, hogy erre a célra a beruházási törvénybe jelentékenyebb összeg vétessék föl. Most újabb körrendeletet intézett a gazdasági egyesületekhez, amelyben arra ösztönzi őket, hogy a len- és kender-termelésre irányuló akcióját minél szélesebb körben ismertessék és hasznának oda, hogy a rendszeres áztatás lehetővé tétele végett az érdekelt községek az elhatározó lépést megtegyék. Egyben kijelenti a miniszter, hogy amennyiben a kendertermelés és megfelelő áztatás lehetővé tétele, illetve előmozdítása érdekében egyes intézkedéseket is szükségesnek találja az egyesület, erre vonatkozó javaslatát szívesen látja, s kijelenti, hogy ha az egyesület az ügy érdekében szükséges fölvilágosítások megadása, vagy kezdő lépése megállapításához szakközeg közreműködését óhajtana, a miniszter ebben az irányban is szívesen intézkedik.

A gazdasági tudósítók. Ismeretes dolog, hogy a vetés állásáról, a mezőgazdasági állapotról és a várható terménymennyiségről a földmívelésügyi minisztert nagyjából független, gazdasági ismeretekkel bíró és a gazdálkodást gyakorlatilag űző szakférfiak, a gazdasági tudósítók informálják. A gazdasági tudósítók száma megháromszorozódott. 1895-ben 794-en végeztek ilyen szaktudósításokat, 1907. év elején számuk 2028 volt, de a földmívelésügyi miniszter eltökélte, hogy a mezőgazdaság e nobile officiumával még sokakat megbiz, mert az a kitűzött szándéka, hogy minden gazdasági művelés alatt álló 10.000 kat. hold területnek legalább egy gazdasági tudósítója legyen. A gazdasági tudósítók fontos részei annak a szervezetnek, amely az ország gazdasági ügyeit ellátni és a fejlődés útján előre vinni törekszik. Önzetlen és buzgó működésük hazánk mezőgazdasági helyzetének megismerésében számottevő. Ezért a szíves munkásságért a földmívelésügyi miniszter a gazdasági tudósítóknak köszönetét nyilvánította, illetve elismerő oklevelet küldött.

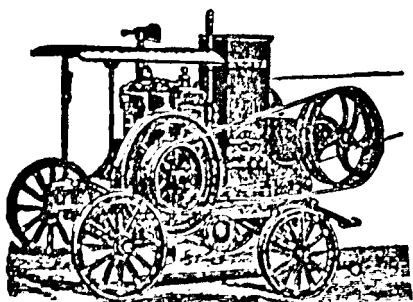
— A hazai ipar és a gazdák. Darányi földmívelésügyi miniszter nagyjelentőségű felhívást intéz a gazdasági egyesületek útján a gazdákhöz, melyben a megindult gépvásárlás

alkalmából a hazai gépipar támogatására hívja fel a gazdákat. A miniszternek a gazdasági egyesületekhez intézett leirata a következő: A magyar vasművek és gépgyárak országos egyesülete még a múlt év őszén azzal a panasszal fordult a kereskedelemügyi miniszter urhoz, hogy a gazdasági egyesületek a tagjaik részére szükséges gazdasági gépek és eszközök beszerzésénél gyakran mellőzik a hazai beszerzési forrásokat és külföldi cégeknél rendelik meg szükségleteiket. Tekintettel hazai gépiparunk azon jogos és méltányos igényeire, hogy gazdaközösségünk által gépszükségletének kielégítésénél ne mellőztessék a külföldi cégek javára, a köszöbön álló munkaidény alkalmából felhívom az egyesületet, hogy igyekezzen odahatni, hogy tagjai általában a működési területéhez tartozó gazdaközönség figyelmébe felhívassék a hazai beszerzési forrásokra s külföldi cégekhez csak oly gépek beszerzéséért forduljon, amelyek hazánkban még nem állítatnak elő. Különösen kívánatosnak tartom, hogy a vármegyei gazdasági egyesületek mint a magyar gazdaközönség társadalmi szervezetei tekintetben jó példával járjanak elől s a tagjaik részére szóló beszerzéseket kizárólag a hazai gépgyárosoknál eszközöljék.

— Méhészeti előadások. A kerületi állami méhészeti vándortanítók folyó évi május hónapban az alább megnevezett napokon és helyeken tartják előadásait. Tóth János hatodik kerületi, székhelye Nagy-Enyed: 3-án Ladamoson, 4-én Vizaknán, 6-án Nagyszébenben a tanítóképzőben, 7-én Szelistyén, 8-án Lámkeréken, 9-10-én Déván az állami tanítóképzőben, 11-én Bajesden, 13-án Dombán, 14-én Küküllőváron, 15-én Alsó Bajomon, 16-án Medgyesen, 17-én Buzdon, 18-án Diódon, 21-én Magyarlapádon, 22-én Csombordon, 23-án Lőrinczréven. Nagy János hetedik kerületi székhelye Kolozsvár. 8-án Havadon, 9-én Atyhában, 10-én délelőtt Székelyszentmiklóson, délután Fiátfalván, 11-én Székelykeresztúron az állami tanítóképzőben, 12-én délelőtt Székelymagyaroson, délután Bikafalván, 13-án Homoródalmáson, 14-én délelőtt Szentkeresztbányán, délután Szentegyházsfalun, 15-16-án Székelyudvarhelyen.

Fehér kopasznyaku fajta baromfi, tyukokat és kakasokat keresek megvételre! Akinek a régi erdélyi tiszta fajta, egészen fehér tollu, nagy testű kopasznyaku baromfiakból két évnél nem idősebb eladó példányai vannak, az szíveskedjék címét, továbbá: eladó állatának számát, nemét, korát, színét, lehetőleg sulját és egyéb pontos és részletes leírását, valamint árait az „Erdélyi Gazda” kiadóhivatalába, Kolozsvár — alanti számra való hivatkozással — mielőbb beküldeni. Ajánlattevőknek a vevő direkt fog válaszolni. (1898.)

— Gabonatarifák emelése Ameriká-

Oberurseli Motorgyár Részv.-Társaság Oberursel.

Iroda és raktár: VI., Ó-utca 6. szám. ■ MAJNA-FRANKFURT MELLETT.

Legolcsóbb hajtóerő a „GNOM” BENZIN- és SZIVÓGÁZ-MÓTOR.

4000-nél több üzemb. ■ Könnyen kezelhető. ■ Villanyos gyújtással. ■ Okl. gépész felesleges. ■ Költségvetés, tervek és egyéb felvilágosítás ingyen és bérmentve. ■ Referenciák beszerezhetők: gróf Wenkheim Géza uradalmától, Csorvás (Békésmegye); gróf Wenkheim Frigyes uradalmától, Székudvar (Aradmegye); gróf Esterházy János uradalmától, Nyitra-Ujlak (Nyitramegye); gróf. Esterházy László uradalmától, Sárosd (Fehérmegye). Sándor Pál Mező-Bánd, Albisi Béla Alsó-Szováta, Lóte Lázár Kaál.

ban. A buffalo-newyorki igen jelentékeny gabnaforgalomban érdekelt vasutak elhatározták, hogy ápril 15-től kezdődőleg a vasuti viteldíjat angol mérföldenként és bushelelként $\frac{1}{4}$ centról $\frac{1}{2}$ -re emelik, azaz a mostaninak kétszeresére. A nagy gabnakereskedő firmák persze összedugták fejüket s igyekeztek a vasutaknak ez elhatározását visszacsinálni. Ez azonban nem történt meg s a vasut vezetői kijelentették, hogy erre nem képesek, mert hiszen a közel multhoz képest mindennek ára 25-30% kal emelkedett, kezdve a legnagyobb lokomotívól le a varrótüig. Ennek folytán emelkedtek a munkabérek s a vasnak, réznek ára is. Ez intézkedés az amerikai buzakivitel csökkentésére fog hatni, ami reánk nézve csak kedvező lehet.

— „Gazdák Biztosító Szövetkezete” Vezérképviselője Kolozsvár, Attila-u. E. G. E. székház. Biztosítást elfogad tűz, jegkár ellen és életre is! Előnyös feltételek! Tessék ajánlatot kérni!

— Spirituszos alkohol rossz hatása kezd megszűnni, mert már senki sem issza őket. Ma már mindenki az *Első Alföldi Cognacgyár* r.-t. barack-pálinkáját issza. 1709

HESZ-féle mérlegek

gazdasági használatra, mint: szekér-, marha-, raktár-, százados, tizedes- és tolösúlymérlegek. — Elismert kitűnő elsőrendű gyártmány, mely valamennyi megküldetett kiállításon legmagasabb díjban részesített.

Hesz Viktor,
I. Erd. hidmérleggyára
Nagyszében
Arlapok ingyen és díjmentesen küldetnek.

— **Csaba gyöngye.** Ezen még eddig kevésse elterjedt legujabb szőlőfajt már mindegy neve is mutatja, bátran a szőlők *gyöngyének* királyának lehetne nevezni. E fajt kétségtelenül legbecsessebbé teszi, hogy az ed-ig ismert összes fajok közül legkorábban érik, július közepéig már mindenütt, de melegebb fekvésekben avagy pl. délen már július első napjaiban teljesen beérett; héja elég vastag, mely ropogossá és igen kellemessé teszi, nem rothadó és rendkívülien finom Muscát izű, a szállítást jól kibírja (nem úgy mint pl. a korai Madlein) s így finom zamatjánál és főleg korai érésénél fogva bátran a *jövő szállójának* lehet mondani, mert vele az eddigi legkorábbi olasz szőlőt feltétlenül sikerülni fog a piacról kiszorítanunk; eddig pl. a július közepén szállított e fajta szőlőt kgként eleinte 4-3 később 2 koronával fizették; Metszése elég erős növekedésénél fogva lehet hosszú, osapós vagy szálvessző, mely mellett igen bőven terem; elég jól terem azonban 2 szemes csapmetszés mellett is, amikor termé-

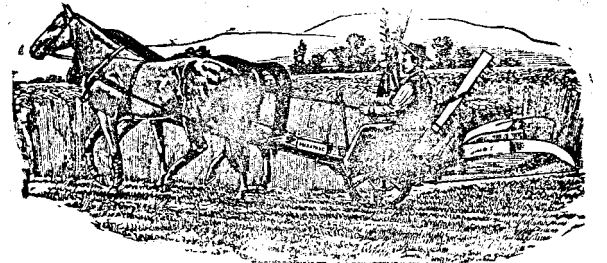
szetesen szebb fűrtöket és bogyókat nyerünk. Fűrtjei igen szépek, nem túl nagyok, bogyói nagyok, gömbölyűek, sárgák és napos oldalon kissé rozsdásak, virágzás alatt egyáltalán nem rug s a tőkén bár oly korán érik mégis akár októberig is bátran eltartható anélkül, hogy rothadna vagy hogy a darazsak bántanák. A csaba gyöngyét csak hosszú és fáradságos kísérletezés után keresztezéssel sikerült előállítani; ojtványai és vesszői bár ma még kissé drágák, de a ki ma telepíti, kétszeresen jól jár vele mert természet is jobban értékesítheti, addig vesszőiért is ma még nagy árakat fog elérni. A „Csaba gyöngyét” tehát ma nem lehet eléggé olvasóinknak ajánlani különösen azoknak, kik csemege szállítással foglalkoznak avagy kik hacsak néhány tőkéjük is volna, lugosnak a fal vagy kerítések mellett s a korai szőlőt szeretik, hogy azt ültessék. A gyökeres ojtványok, sima Európai vesszők áráiról lásd mai számunkban megjelent Willinger Márton szőlőnagybirtokos hirdetését. (w.)

— **A magyar kir. szab. osztálysorsjáték játékterve,** mely szerint a XX. sorsjáték húzása május hó 23. és 25-ikén kezdődnek meg újra, a világon jelenleg fennálló sorsjátékok között a legkedvezőbb. Nincs az a sorsjáték, amely oly rövid időn belül a nyeremények oly tömegét fizetné ki, mint ép az osztálysorsjáték. Habár a különböző sorsjegy-vállalatok sorsolási tervezetükben ki is mutatnak néhány millió koronát, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezen összeg csak 50-60 év alatt jut kifizetésre, míg ellenben a magyar kir. szab. osztálysorsjátéknál 16,457,000 korona kerül rövid fél éven belül ki-sorsolásra.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:
Felelős szerkesztő és kiadó:
TOKAJI LÁSZLÓ.
Segédszerkesztő:
ÉBER ERNŐ.
A LAP AZ ERD. GAZD. EGYLET TULAJDONA

Magyar Jelzálog Hitelbank
képviselesége
Kolossvárt, Jókai-utca 2. sz. alatt. (gr. Rhédey-ház I. e.)
Az intézet alaptőkéje 40 millió korona
záloglevél kölcsönöket
nyújt földbirtokra és nagyobb városokban fekvő házakra 4%-os és 4 1/2%-os záloglevelekben.
A jelzálogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értékére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve az „Erdélyi Gazdasági Egylet” bizalmi férfai adnak véleményyt. 1001

Utólérhetetlen teljesítésben és könnyű járásban!

Uj gabonaaratógép „HANDY”

Szénaforgatók, Lógereblyék.

Uj fűkaszaló „Darling”

Kedvence minden tulajdonosának szolidabb az amerikai gyártmányoknál.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzcseplőkészletek 12 HP.-ig. — Ipari mozgonyok 100 HP.-ig. 1801. IV.

CSABAGYÖNGYE
már július hóban érő, bőtermő, igen jól szállítható muskatály szőlő-ujdonság, sima és gyökeres vesszők és egyéb **exquisit** szőlőfajták árjegyzéke
1854 **megjelent.**
Sajgó, posta: Szécsény
Siposs Imre
ny. kir. jbiró szőlőszetéről.

Gőzeke szántás.

Egy Lokomobil-rendszerű gőzekém részére lapályos vidéken 300-400 hold bérszántást keresek. Bővebb felvilágosításokkal készséggel szolgállok. 1904

Gróf Bethlen Sándor
M.-Gezse, u. p. Maros-Ludas.

Szontágh Pál
rézaru gyári raktára.
Budapest, IX. Üllői-ut 19.

Ajánlja saját gyártmányu, eddig a legjobbnak elismert szabadalmazott **Turul szőlőpermetezőit.**
Legfőbb előnye: Szélkazanja könnyen kivehető, ez által a permetező könnyen tisztítható és tölpre tisztán eltehető.
Továbbá Turul-rózsapermetező 1/10 és 2 literes nagyságban. Prospektus bárkinek ingyen és bérmentve küldetik. 1893.

A legnagyobb állami és első díjjal kitüntetve, hercegi tiszteletdíj stb.

KOEHLER FRIGYES
kertművész és kertépítő
Kerttechnikai iroda:
BUDAPEST
VII., Gizella-ut 15. szám.
(lakás: VII., Csömöri-ut 46.)
TELEFON: 25-33.
Park, kert stb. tervezése, kivite stb., stb.
Tajkértészeti képes-utmutató kiadvánra ingyen kődelfik. 1907.

Minden gazda a saját érdekében cselekszik, ha a hirneves és csakis eredeti

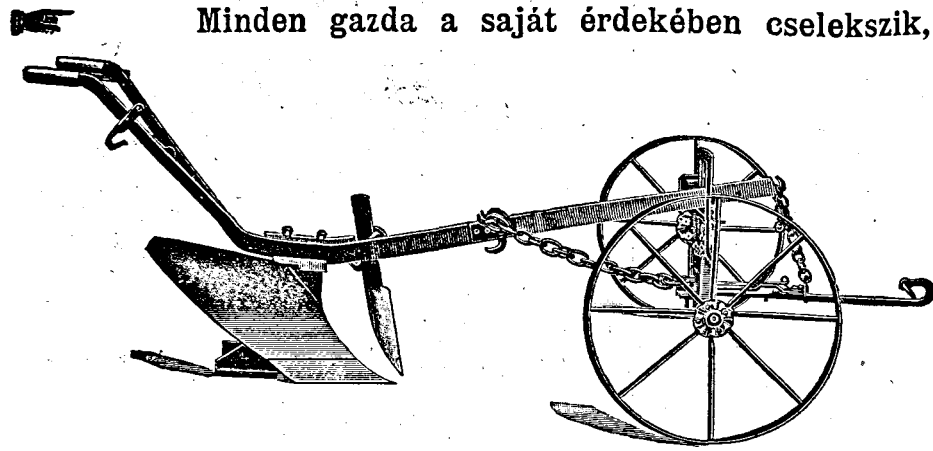
BÄCHER-féle acél-ekéket és tégely-acél eketesteket.

vásárolja. — A BÄCHER-féle ekék s eketestek kisgazdák számára is készülnek és könnyü suly, biztos járás, tartósság tekintetében minden más gyártmányt fölülmulnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekefejek törhetetlen acélból készülnek, melyekért öt évi szavatosságot vállalok.

Bächer Rudolf

kizárólagos ekegyárának raktára.

Magyarországi vezérképviselő:

SZÜCS ZSIGMOND

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Árjegyzéket és árajánlatot készséggel ingyen küldök.

A MELICHAR-féle császári és királyi szabadalmazott

„UNIKUM DRILL“ sorvetőgép

egy eelszerű szerkezet, kevés vonóerőszükséglet, pontos szabályozhatóság, mint tartósság tekintetében valamennyi gyártmány között az első helyet foglalja el. Erről tanuskodik azon körülmény, hogy az utóbbi 10 évben 20,000-nél több ilyen gép adatott el.

MELICHAR FERENCZ

császári és királyi szabadalmazott vetőgép-gyárának raktára.

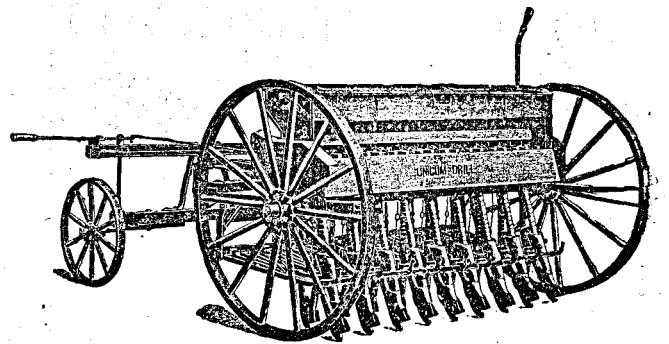
1803

Magyarországi vezérképviselő:

Szücs Zsigmond

Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68. szám.

Ábrás leirással és árjegyzékkel kívánatra ingyen szolgál.

BCU Cluj / **HIRDETMÉNY.** brary Cluj

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminiszterium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főelárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar Kir. Pénzügyminiszterium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Huzadik Sorsjáték.

125.000 sorsjegy, 62.500 nyeresemény.

Első osztály. Betét 12 korona. Huzás: 1907. május 23. és 25.		Második osztály. Betét 20 korona. Huzás: 1907. jun. 18., 19. és 20.		Harmadik osztály. Betét 32 korona. Huzás: 1907. jul. 16., 17. és 18.		Hatodik osztály. Betét 24 korona. Huzás: 1907. szeptember 25-től október 24-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeresemény szerencsés esetben 1.000,000 Egy millió korona.	
1 à	60000	1 à	70000	1 à	80000	1 Jutal. Ko. nyer.	600000 600000
1 "	20000	1 "	25000	1 "	30000	1 "	400000 400000
1 "	15000	1 "	20000	1 "	25000	1 à	200000 200000
1 "	10000	1 "	15000	1 "	20000	1 "	100000 100000
1 "	5000	1 "	10000	1 "	15000	1 "	90000 90000
4 " 2000	8000	4 " 3000	12000	4 " 10000	40000	1 "	80000 80000
6 " 1000	6000	6 " 2000	12000	6 " 3000	18000	1 "	70000 70000
10 " 500	5000	10 " 1000	10000	10 " 2000	20000	1 "	60000 60000
35 " 300	10500	20 " 500	10000	15 " 1000	15000	1 "	50000 50000
115 " 100	11500	130 " 300	39000	155 " 500	67500	2 "	40000 40000
3825 " 40	153000	4825 " 80	386000	5375 " 150	692250	2 "	30000 60000
4000 nyer.	Korona 304000	5000 nyer.	Korona 609000	5500 nyer.	Korona 1022750	4 "	25000 50000
Nyeremény		Nyeremény		Nyeremény		8 "	15000 120000
Betét 40 korona		Betét 32 korona		Betét 32 korona		30 "	10000 300000
Huzás: 1907. augusztus 13., 14. és 16.		Huzás: 1907. szeptember 4., 5. és 6.		Huzás: 1907. szeptember 4., 5. és 6.		60 "	5000 300000
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	1200 "	500 600000
1 à	90000	1 à	100000	1 à	100000	34850 "	200 6970000
1 "	40000	1 "	40000	1 "	40000	37,500 nyer. és jutal. Korona 11.940.000	
1 "	25000	1 "	25000	1 "	25000		
1 "	20000	1 "	20000	1 "	20000		
1 "	15000	1 "	15000	1 "	15000		
4 " 10000	40000	4 " 10000	40000	4 " 10000	40000		
6 " 8000	18000	6 " 3000	18000	6 " 3000	18000		
10 " 2000	20000	10 " 2000	20000	10 " 2000	20000		
15 " 1000	15000	15 " 1000	15000	15 " 1000	15000		
135 " 500	67500	135 " 500	67500	135 " 500	67500		
5325 " 170	905250	4825 " 200	965000	4825 " 200	965000		
5500 nyeresemény	Korona 1.255,750	5000 nyeresemény	Korona 1.325,500	5000 nyeresemény	Korona 1.325,500		

Az I. osztály huzása 1907. május hó 23. és 25-én tartatik meg. A huzások a Magyar királyi állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében nyilvánosan történnek a huzási tőmben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. kir. szab. Osztálysorsjáték valamennyi elárusítóinál kaphatók.

Budapest, 1907. évi április hó 28-án.

(1917.)

Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lukács László.

Hazay.

LUKÁCS VILMOS bankház BUDAPEST V., Fürdő-utca 10.

Kolozsvori Takarékpénztár És Hitelbank Részvénytársaság.

Teljesen befizetett alaptőkéje: **1.200,000 K.** Tartaléktőkéje és egyéb alapjai: **539,522 K. 40 f.**

Betétek könyvecskére és tolyószámlákra: **9.328.092 K. 84 f.**

■ Irodái: Bankosztály, Mátyás király-téri 7. sz. saját házában. ■

■ Áruaktári osztály a pályaudvar mellett, Baross-tér 3. szám. ■ Zálogháza, Király-utca 3. sz. alatt. ■

Üzleti órák délelőtt 9—12 óráig, délután 3—¹/₂-ig.

Betéteket elfogad könyvecskére vagy folyószámlára, előnyös feltételek mellett és azokat rendszerint felmondás nélkül fizeti vissza.

Jelzálogkölcsonöket készpénzben ad ház és földbirtokra 10—65 évig terjedő időtartamra a legelőnyösebb kamat és tőketörlesztési hányad mellett.

Jelzálogkölcsonöket konvertál igen előnyös feltételek mellett és minden ilyen ügyletet a lehető leggyorsabban bonyolít le.

Leszámitol váltókat a legmérsékeltebb kamat mellett.

Folyószámlai hiteleket nyújt akár jelzálogi, akár értékpapír fedezet mellett.

Értékpapírokat vesz és elad, valamint ezek eladását

közvetíti idegen számlára, mindig a legelőnyösebb feltételek mellett

Szelvényeket bevált, ugyszintén sorsolt értékeket is.

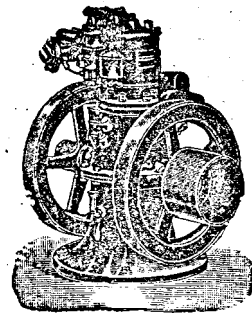
Árukra előleget ad készpénzben, ha azok áruaktáraiba be vannak tárolva.

Áruk betárolását, kezelését és eladását elvállalja előnyös feltételek mellett a m. á. v. kolozsvári állomása mellett lévő áruaktáraiban és azokat szakszerűen kezelteti.

Zsákokat és ponyvákat kölcsönöz bármily mennyiségben mérsékelt díj mellett.

Zálogházi kölcsönöket ad bármilyen ingóságokra, vagy arany- és ezüsttárgyakra a törvény által megszabott kamat mellett. 1007

Takarmányozó gépek hajtására legjobbnak bizonyult a Reformatör-benzinmotor!

Referenciák:

Dr. Györi Kautz Gyula, Györgyháza, u. p. Bóny. Szódrákos-Csörög-Gödi gazdaság, Szódrákos. Klein Andor, Szatmár. Vermes István, Sikabony. Hatvani cukorgyár, Hatvan stb.

Kérjen ajánlatot

Signer F. és R.

Motorspecialistáktól, Budapest, V., Kálmán-utca 15.

1871. III.

DUNKY FIVÉREK

CS. ÉS. KIR. UDVARI FÉNYKÉPÉSZEK

ajánlják a mai kor igényeinek megfelelően berendezett műtermüket a nagyrédemű közönség becses figyelmébe.

Műtermeik vannak:

Kolozsvár, Mátyás király-tér 10. Miskolc, Városház-tár 20.

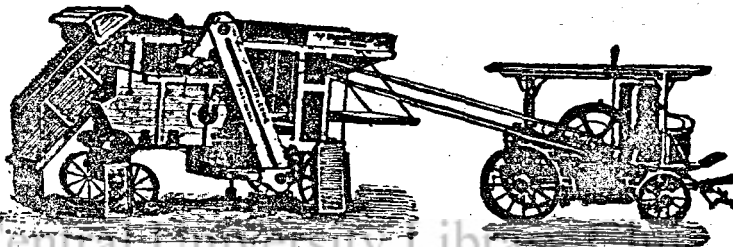
Dés, Felsősetátér. S.-A.-Ujhely, Főter 9.

1729 Sárospatak, Kossuth. Lajos-u. 70.

MOLNÁR MÁRTON

Ajánlja legjobb szerkezetű

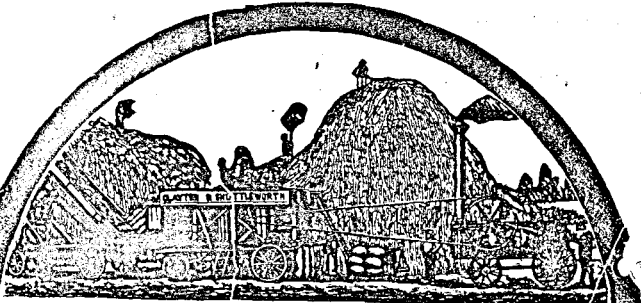
benzin-motorait, benzin-lokomobiljait és benzin-cséplőkészleteit

Szolid vidéki ügynők alkalmazhatnak. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik.

BUDAPEST, Nefelejts-utca 59. szám.

1897

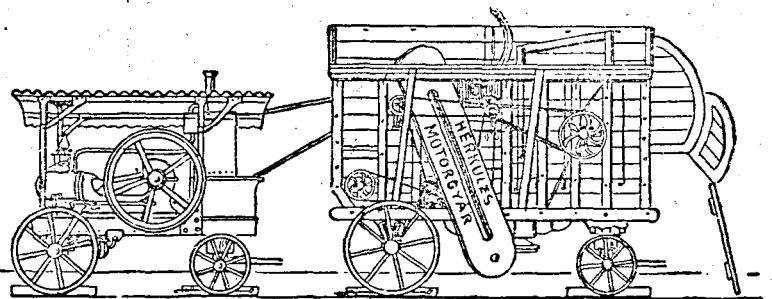

CLAYTON & SHUTTLEWORTH, Budapest, Váci-körút 68.

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakaszalók, járgány-cséplőgépek, lóherezséplők, üszítő-rosták, kőmalyozók, kasszáló- és aratógépek, szénagyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet-kapálók, szecskavágók, répvágók, kukorica-morzsolók, érszálók, Örlőmalmok, egytemes szőlő-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Gazdáknak fontos!

Legújabb rendszerű és minden gazda által könnyen kezelhető benzin-cséplőgépeket, fekvőmotorokat malom, és téglagyári berendezéseket kedvező fizetési feltételek mellett, legolcsóbban szállít a

HERKULES-MOTORGYÁR Budapest, V. Váci-út 30.

Kitűnő munkáért teljes szavatosság. — Gőzgépek cserébe vételnek. — Árlist és elismerő levelek ingyen és bérmentve. 1855

Olcsó tüzelőanyaggal dolgozó

Szivógázmotorok

Óriási megtakarítás tüzelőanyagban. Üzemeltetés óránként és lóóránként csak 1—¹/₂ fillér! — Legolesőbb és legszabályosabb üzem! Legmesszebbmenő szavatosság! —

● Benzin- és nyersolajmotorok. Motoros cséplőkészletek. ●

HAJÓS és TÁRSA

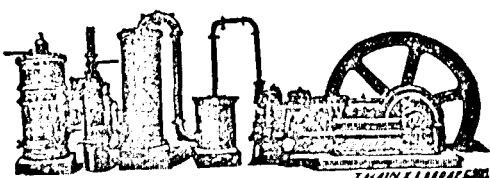
okleveles mérnökök motorvállalata

1809

BUDAPEST, V., Sziget-utca 9. szám.

Telocson 66—69.

Arjegyzék és költségvetés ingyen.

Vétel és kölcsön, új és egyszer használt

mag-rabona-burgonya-faszén-gyapju-

ZSÁK

kazal-repcze-behordási-rostaalj-waggon-

PONYVA

szőlőkötöző fonal kg.-ja 40 fill., csomagoló vászon kg.-ja 70 fill., kötelek, zsák-zsinegek, lópokróczok. „HUNGÁRIA” kettős kézi kéveköttelek favéggel.

NAGEL ADOLF, zsák és ponyva-gyár és kölcsönintézet
Budapest, Arany János-u. 10. sz.

Sürgönycim: NAGELA BUDAPEST. 1906 Vidéki telefon: 35-92

Gazdák Biztosító Szövetkezete

BUDAPEST, VIII. Baross-utca 10. II. em.
Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alapítványok a kormány hozzájárulá-sával	1,970,340.—
Tartalékok	764,760.16
Összesen:	2,735 104.16 K.
1901. évi fölösleg	90,349.— K.
1902. " " "	59,782.26
1903. " " "	109 331.73
1904. " " "	72 438.23
1905. " " "	61,730.60
1906. " " "	39,243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyszintén az ember életére különféle módzatok szerint.

Az üzlet eredményben a biztosított tagok díjarányukban részesülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből egy a tűz, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4%-os díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903. évben jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2-2%-os díjvisszatérítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5-10 évre adták fel biztosításukat 5% engedményben részlettek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványnyal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

1013

az igazgatóság.

PEP
PORCELLÁN-EMAIL-FESTÉK
mázoláshoz teljesen készen vakolatra, fára és vasra.
Törv. védve 10041 sz. a.

LOTZ EDE és TÁRSA
FESTÉKGYÁRAK BUDAPEST, VII.
Telefonszám 64-93. ÖRNAGY-UTCA 4.

1894. II.

„NOXON” Canada-kaszáló-gépeket
elsőrendű gyártmányt

Kévekötöket, Arató-gépeket, Fűkaszálókat,

melyek kifogástalanul dolgoznak, szállítanak:
MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS II/1.
gépgyára és vasöntödéje.

M. m. Frankfurt, Berlin, Párizs,

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentesen.

TÖRÖK szerencséje ÖRÖK

Felülmulhatatlan az a szerencse, mely bankházunknak kedvez. Rövid idő alatt **30 millió** koronánál több nyereményt fizettünk ki nagyrabecsült vevőinknek; ezek között a két legnagyobb nyereményt, és pedig:

kétszer a **600.000** koronás nagy jutalmat, a főnyereményt.

a legnagyobb **400.000** koronás főnyereményt

továbbá 5 a 100.000, 3 a 90.000, 3 a 80.000, 3 a 70.000, 4 a 60.000, több 50.000 40.000, 30.000, 25.000, 20.000, 15.000 és ezeken kívül számtalan 10.000, 5.000 3.000, 2.000, 1.000, 500 koronás és egyéb nagy nyereményt.

Ennélfogva ajánljuk, hogy a legközelebb kezdődő, a világ legesélydusabb osztálysorsjátékában vegyen részt és rendeljen nálunk egy szerencsesorsjegyet.

A most kezdődő 20-ik új **125.000** sorsjegyre **62.500** pénznyeremény magyar osztálysorsjátékban jut és összesen

16 millió 457.000 korona hatalmas összeget sorsolnak ki.

Legnagyobb nyeremény esetleg **1,000.000** korona.

Továbbá 1 jutalom 600.000, 1 nyeremény 400.000, 1 a 200.000, 2 a 100.000, 2 a 90.000, 2 a 80.000, 2 a 70.000, 2 a 60.000, 1 a 50.000, 3 a 40.000, 3 a 30.000, 6 a 25.000, 9 a 20.000, 13 a 15.000, 44 a 10.000 kor. és még sok egyéb nyeremény.

A hét melyik napja bir Önre nézve különös jelentőséggel? Rendeljen nálunk oly sorsjegyszámot, mely azon nap mellé van jegyezve, amelyen különös eseményeknek volt részese.

Vasárnap 9776	Hétfő 41936	Kedd 109040	Szerda 123026
Csütörtök 9873	Péntek 46365	Szombat 12122	

Az I. osztályu sorsjegyek tervszerű árai:

1/8 eredeti sorsjegy frt —.75 vagy kor. 1.50; 1/4 eredeti sorsjegy frt 1.50 vagy kor. 3.—

1/2 " " " 3.— " " 6.—; 1/1 " " " 6.— " " 12.—

A sorsjegyeket utánvétellel vagy az összeg előzetes beküldése ellenében küldjük. Hivatalos tervezet díjtalanul. Megrendeléseket eredeti sorsjegyekre kérünk azonnal, de legkésőbb

folyó évi május hó 23-ig,

hozzánk bizalommal beküldeni, miután szerencse-sorsjegyeink igen keresettek és gyorsan elfognak és az első osztály huzása már f. é május 23-án és 25-én lesz.

1908

TÖRÖK A. és Tsa

Sürgönycim: Törökék Budapest. **BANKHÁZ R. T. BUDAPESTEN** Sürgönycim: Törökék Budapest

Hazánk legnagyobb osztálysorsjáték-üzlete.

Főáruházi osztálysorsjáték-üzletei:

Központ: Szervita-tér 3/a. (Saját palotánkban.) I. fiók: Váci-körut 4/a. II. fiók: TERÉZ-körut 46/a. III. fiók: Múzeum-körut 11/a.

Most

a legjobb alkalom amidőn igazán

**olcsó pénzen mesés szépségű 1 és 2 éves gyök-
oítványok kaphatók!**

40 legjobb fehér és vörös borfaj 2 éves ezre 160 korona 1 éves 140 kor.
70 legfinomabb csemege és Muscat 2 " " 200 " 1 " 180 "
90 " Exquisit csemegefaj 2 " " 250 " 1 " 220 "

Csabagyöngye

legkorábbi ujdonság, bőtermő, finom Muscat-izű, már július 10-én érett
100 erős szokvány oítvány, vagy európai gyökeres vesső 75 korona, 10 drb.
10 korona, 100 sima európai 65 korona, 10 drb. 8 korona.

Amerikai

saját szükségletre visszatartott, de az oítványkészítés megszüntetése végett eladásra kerül:

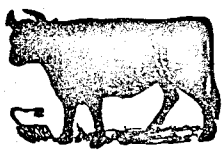
Sima	I. Ripária portális	22 K		I. 45 K
	I. Rup. Monticola	22 "	bámulatos 2	I. 35 "
	Arramon x Rup.	24 "	éves gyökeres	I. 45 "
	Solonis	20 "		I. 36 "

Amerikai hibridek minden fajban, Berlandierik, 2 évesek, Csabagyöngye eredeti nagyságu remek fénynyomat dbja 75 fillér.

Arjegyzéket ingyen és bérmentve küld

Villinger Márton
szőlőkezelősége,
Zomba.

1918

Méltóságos gróf

Teleki Domokos ur

gernyeszege 1913

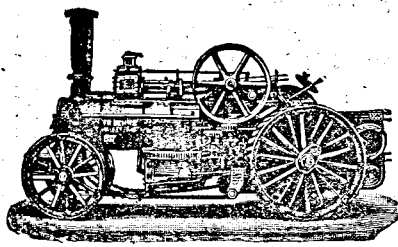
uradalmában,

Sperker Ferenc szentdemeteri tenyészetéből származott bika után nevelt 8 drb. számfeletti felfolyatott

Magyar-Erdélyi fajta tehén eladó.

Értekezni alulirottal lehet, posta- és vasutállomás helyben. **Pálffy Dezső, intéző.**

Dehne Fr. gőzekegyára Halberstadtban.

1835

Gőzekemodonyai házagpótló fontos újításokkal vannak ellátva. Az eddigieket minden irányban megelőzik. Versenyképes árak, kedvező fizetési feltételek.

Vezérképviselőt:

TIMÁR EDE
Budapest, Lipót-körút 28. sz.

Flumei Kávébehozatali Társaság

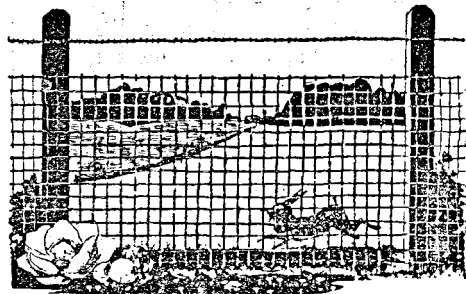
Világhírű „SOERABAJA” kávékeverék

Tea és Rum különlegességek.

kolozsvári főkelepe Mátyás-király-
tér 12. (Telefonsz. 475.)
o o Oránként friss pörkölés. o o
Valódi „TÖRÖK” kávé, 1 kilogramm
3 korona 80 fillér. Zamatja és kitűnő
íze felülmulhatatlan. o o o o o

BÁMULATOSAN OLCSÓ KERITÉSEK

Szőlőtermelők
figyelmébe!

Mezőgazdák
figyelmébe!

HAIDEKKER SÁNDOR

sodronyszövet-, fonat- és kerítésgyára

Budapest, VIII., Üllői-ut 43/33.

ajánlja kizárólagos **Hungária sodronyfonatát**, mint a legcél-
san szabadalmazott, szerűbb és leg-
olcsóbb kerítési anyagot, mely előnyeinel fogva felülmul minden eddig alkalmazott sodrony-
kerítést. A szőlő- s mezőgazdaságra néve rendkívül fontos és világszabadalommal védett
találmány előnye: Olcsóság!

Horganyozott vassodronyból készül, (nem kell befesteni):
körülbelül 5 centiméter lyukbőséggel.

Készletben: 1, 1½, és 2 méter magasságban valamennyi dróterösségben.
Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm

Ár □-méterenként: 40 50 60 70 80 94 112 132 fillér

Körülbelül 3x5 centiméter (hosszukás) lyukbőséggel:

Készletben: csakis 1 méter magasságban.

Sodronyerősség: 1-2 1-4 1-6 1-8 2- 2-2 2-5 2-8 mm.

Ár □-méterenként: 58 78 88 98 108 128 148 168 fillér.

Csomagolásért, földadásért és kezelési költségeikért számítok négyezrednéterenkint 1 fillért, de egy küldeménynél legalább 50 fillért.

Célszerűség: A fonat elegendő sűrű lévén, még apró baromú áthatolását is meggátolja; felső és alsó széléit pedig tüskék, tehát az átmaszást megnehezíti. A fonat csavart szálal — mint vékony sodronyoké — a kerítés hosszirányában futnak, máltal nagy az ellenálló képesség; a keresztirányúak pedig hullámosak, a szálak összecusúsása tehát ki van zárva. ½ m. és 75 cm. magas fonat kapható az 1 m. és 1½ m. magasnak közepén való elvágása révén.

Könnnyű kezelés: Kéznel meghuzva, egyszerűen a faducokhoz szegezendő horganyozott kettős szeggekkel, a fonat sima és feszes marad. Ez által a fonat bármikor ismét leszedhető és más helyen ismét fölérősíthető. A fonat összekuszálódása ki van zárva. — Feszítő-sodronyok, csavarok stb. alkalmazása fölösleges. A fonat fölött egy-két sor tüskésodronyot alkalmazva, a kerítés tetszés szerint megmagasítható. — A tüskés sodrony ára méterenként 6 fillér, horganyozottan, 6 cm. tüsketávolsággal.

Számos elismerő levél áll rendelkezésre.

Továbbá gyárt és szállít: közönséges gép- és kézi sodronyfonatokat, csinos és erős kivitelű kapukat és ajtókat, valamint nyaraló-, park- és erkélyrácsokat sodronyfonat és kavicsolt vasból, föld- és kavicsrostákat, kosarakat magtár-ablakrostályokat, ökörszíkjosarakat, szikrafogókat, szőlőbogyórozórostaikat, cséplőgépekből való gabonaszitáló-hengeket stb.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

1874

Jutányos, pontos és gyors kiszolgálás.

Kelemen és Deutsch

műszaki tizlet

Budapest,
VI., Gyár-utca 32.

Telefon: II—85.

1901. Amerikai

kézi daráló,

kukorica és egyéb mag-
nemlek darálásához leg-

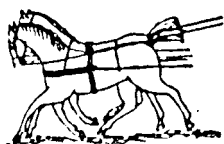
jobb kivitelben 20 korona
árban helyt Budapest.

Nagyobb vételnél megfelelő engedmény! Szállít továbbá: szerszám és szer-
számgepeket, gépolajut, gépkenő zsirt, transzmissió részeket és bármely más műszaki cikkeket.

Jutányos árajánlattal ingyen és bérmentve szolgálunk.

Szíves megkereséseket kérünk.

SCHMIDT M.

és övek, pénz, szivar- és cigaretta- stb. tárcáit.

Arjegyzék ingyen. 1859

szilgyártó, nyeres és bőröndös
Budapest, VIII., Rákoc-ut 25.
a Vas-u. sarkán. Ajánlja-
saját gyártmányu kocsi-
és lovagló szerszámait,
utazó- és kézi bőröndök
női kizitáskák (ridiküi).

Sovány és hizott sertéseket

legjobban értékesít és beszerez

BAUER B. GYULA sertésbiztonányos

BUDAPEST, VIII., Rákóc-ü. 73.

Telefon 79—41. Telefon 79—41.

Minden felvilágosítást díjtalanul készséggel adnak.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest VI., Gyár-utca 50. sz. a. kaphatók.

Legújabb kitüntetések: 1902., 1903., 1904. és 1905. években 16 első díjjal, díszoklevéllel és ezüstéremmel kitüntetve.

Kállai Lajos motor-gyára Budapest, VI., Gyár-u. 50. szám.

Teljes jótállás kitűnő cséplésért!

A világ legegyszerűbb és legtökéletesebb motoreseplőkészlete.

Ezen motorok bárki által gépész nélkül rendkívül könnyen kezelhetők.

1804 Ezen motoreseplőkészletek a legkitűnőbb sikerrel vannak működésben:

Báró Kemény József úrnál, Marosnémeti (Erdély), Gróf Mikos Kelemen úrnál, Magyarországra (Erdély), Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán úrnál, Nagy-Enyed és az ország több sz. a. kisebb-nagyobb gazdaságában.

Legolcsóbb üzem! Árjegyzék ingyen és bérmentve! Olcsó árak részleteire!

KÁLLAI LAJOS féle motoreseplőkészletek, melyek hazánkban mindenütt a legkitűnőbb bevételek, a magyar gazdaközönségnek.

Valódi Kállai Lajos motorok csakis Budapest, Gyár-u. 50. sz. a. kaphatók.

BRÜNN-KÖNIGSFELDI GÉPGYÁR MOTOROSZTÁLYA.

EGYEDÁRUSÍTÓ ABELESEMIL

BUDAPEST VÁCI-UT 14. AJÁNL

PETROLIN BENZIN-MOTORT és LOKOMOBILT, RENDKIVÜL OLCSÓ ÜZEMŰ SZIVÓGÁZMOTORT.

FIGYELEM! T. motorvevőmet vagy megbízottjait a telepemen ingyen betanítom a kezelésre. ○○○○○○○○○○

A LOKOMOBILOK víz elpárologtatási készülékkel vannak ellátva s így a vízszükséglet 1-5 liter. Legmesszebb menő szavatosság.

BENZIN-LOKOMOBILOS CSÉPŁOKÉSZLETEK.

KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEK.

Előrangú gyártmány.

FELTÉTELEN BIZTOS ÜZEM.

1892

Az Erdélyi Kereskedelmi Társaság FODOR és TÁRSAI megbízásokat elfogadnak.

Jármos ökrök tinók,

sértések, juhek, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetít.

Cím:

Erdélyi Kereskedelmi Társaság Kolozsvár, Szentegyház-utca 2-ik szám.

1762 Telefon 311.

Mérnöki iroda!

GÁBOR REZSŐ, okl. mérnök.

Budapest, VIII., Rákóczy-ut 73.

Birtoktagosítások, határrendezések, dűlőutak kitűzése, eredei és mezei vasutak és utak tervezése és építése. Helyi érdekű vasutak előmunkálatai és tervei. Ártér meghatározás. Ártöltések, belvízvezető és öntöző csatornák, talajjavítás, áthidalások. Vizvezeték, csatornázás, fűtés, szellőzés, világítás. Gazdasági épületek tervezése. Mindennemű felmérések és tervek, költségvetések. 1915.

Ur! Rezső

sértésbizományos

Budapest, VIII., Bérkocsis-utca 12. Telefon: 97-05.

Sértéseket sovány és hizott állapotban a legmagasabb napi árakon értékesít.

1870

Bendel Gusztáv

BUDAPEST, V., Váci-körút 80.

Ajánlja mint egyedélárusító Magyarország és mellékterületei részére a híres konstanci vasöntő- és gépgyár r.-t. (Rieter & Koller) legújabb

téglagyártó-gépeit.

Különös figyelmet érdemel: Az összes téglagyártógépek és készülékek a legújabb kivitelben vannak építve és pedig 30 évi tapasztalatok alapján.

Kitűnőnek bizonyult modernebb készülékek cserépgyártásához. Kívánatra költségvetések és külön katalógusok!

Kényelmes részlettörlesztésre szállítunk!

Vadászfegyvereket, valódi belga gyártmány. Gramafonokat és hangszereket. Fényképező készüléket. Látcsöveket.

Szénási és Kardos

VII. kerület, Rákóczi-ut 86/W.

Kérje nagy képes árjegyzékünket ingyen és bérmentesen.

9161

Gazdasági kereskedelmi és iparbank Részvény-Társaság

BUDAPESTEN, ERZSÉBET-KÖRÚT 35.

Telefon 149. Postatakpénztári Cheque számla: 15603 Cheque számla: a Magy. leszámít. és pénzváltó-banknál.

BANKOSZTYLYA

utján törlesztéses jelzálogkölcsönt földbirtokokra, továbbá városi bérházakra legelőnyösebb feltételek mellett és leggyorsabban bonyolít le az érték legmagasabb arányáig. Megkeresésnél beküldendő a teleklönyvi kivonat és kataszteri birtokiv.

VÁLTÓ.

Kölcsönt gazdáknak, birtokosoknak, gazdaságisteknek,

KÖLCSÖNT

sorsjegyekre, értékpapírokra és vidéki takarékpénztári részvényekre — a legelőnyösebb módon eszközöl.

Árjegyzék, költségtérítés és szakaszerű felvilágosítás 1461 ingyen.

Gazdasági egyesületeknek, valamint közéleti szövetkezeteknek tömeges megrendelésnél rendkívül kedvezményes árak és feltételek.

Bérbeadó!

Hunyadvármegyében, a Sztrigy-folyó mentén, vasutállomás mellett, circa 300 k. hold jó minőségű szántó, legelő és rétből álló birtok. A birtok jó gazdasági épületekkel és gazdatiszti lakással bir. Gazdasági felszerelés és állatok nem adatnak át. Erdő nem képezheti haszonbérlet tárgyát, azonban a faszükséglet a tulajdonos erdőjéből fedezhető. A birtok 1907. őszén volna átadható. Bővebb felvilágosítást nyújt: **Barcsay Andor dr.** országgy. képviselő, Budapest, V. Akadémia-u. 9.

1896

1877

Szigeti Lajos utódai

HÉJJ és STIASNY

szíjgyártók, nyergesek és bőröndösök

BUDAPEST, VIII., Muzeum-körút 10/c sz.

A legnagyobb raktárt tartunk nyergekből, lószerszámokból, mindennemű lovagló- és utazási cikkekből s minden készítményünk elegáns és tartós kivitelű. Ugy lófűlszerelési tárgyokban, mint bőröndökben és általában bármiféle utazási cikkekben a legfinomabb és legszebb kapható, még pedig egy a szerényebb, mint kényesebb igényeket kielégítő. Tartalékos tiszték részére a fegyvergyakorlat tartamára kompl. nyergeszerrel kölesön is szolgálunk.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

HAZAI IPAR!!

WOHANKA FELE
KÉTÜTEMŰ NYERSOLAJ-
MOTOROK és LOKOMOBILOK.
ÜZEMKÖLTSÉGEK NAGYSÁGSZERINT

1/2-2 FILLER
ÓRÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT
NINCS ROBBANÓ-és TŰZ-VESZÉLY.
MINDEN PÉNZÜGYÖRI ELLENŐRZÉS
és ENGEDÉLY NÉLKÜL

WOHANKA és TÁRSA BUDAPEST
V. VÁCIKÖRÚT 76.

HAZAI IPAR!!

1811

Dávid S. J.

kocsigyártó és kocsifényező
üzlete

BUDAPEST,
V., Vigszinház-utca 3.

Raktáron vannak különféle alaku kocsik. Régi kocsik előnyös feltételek mellett becseréltetnek s kijavított s fényezett állapotban ismét eladatnak.

1821

KLINGER HENRIK

(GYÁRTELEPEK: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:
Budapest, V., Szabadság-tér II.

Ajánlja készítményeit, u. m. lisztes, korpa- és gabona

Zsákokat

lenből, kenderből és jutából, vagy varrás nélkül. Továbbá

vízmentes ponyvákat

gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repace-ponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vízmentes lótakarókat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

1815

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

RÖCK ISTVÁN gépgyára

BUDAPEST, I., Budafoki-út.

Gyártmányok:

- Álló és fekvő gőzgépek bármily nagyságban.
- Langen & Wolf rendszerű gázgenerátorok és gázgépek szívó-, világító- és kohó-gázüzem számára.
- Lokomobilok, szabad. Bánó-féle és más rendszerű gőzkazánok különböző nagyságban és rendszerben.
- Szivattyúk Worthington és egyéb rendszerek szerint.
- Hűtőtelepek és jéggyárak.
- Gépberendezések malmok, téglagyárak, olajgyárak és kékfestő-gyárak részére.
- Hydraulikus sajtók különböző nagyságban.
- Borsajtók és szőlőzúók.

1475

Törlesztő kölcsönök.

AZ

Erdélyrészi Magyar Jelzálog Hitelbank

Részvénytársaságnál

Kolozsvárott, Rózsa-utca 1. sz. (emelet.)

igen előnyös feltételű törlesztő kölcsönök kaphatók föld-birtokok és városi bérházakra.

Kölcsönkérvényekhez melléklendők: a legutóbbi hitelesített telekkönyvi kivonat és a hitelesített kataszteri birtokiv. — Bérházaknál a telekkönyv, házberadó vallomás hitelesítve és az épület vázrajza. — Kölcsönök 400 koronától kezdődőleg bármily magas összegig kaphatók. — Becslési költség csak nagy összegű kölcsönöknél számitatik, kisebbeknél az eljárás díjmentes. — Ügynökök közvetítésére nincs szükség, miután mindennemű felvilágosítással készséggel szolgál az

Igazgatóság.

Hivatalos órák d. e. 9—1 óráig.

1501

Acetylen világítási berendezések,

önálló teleppel, a szabadalmazott LUX készülékkel. Kezelés nélküli, önműködő carbid a vízbe eső rendszerű teljesen veszélytelen fejlesztők.

Elektromos világítási és erőátviteli

berendezések.

Specziálítás: önálló kis telepek. (Elektrogének) városok, kastélyok, gyárak, szállodák, malmok és magánházak részére. Kezelés nincsen. olcsó vételár! Egy 16 gyf. izzólámpa óránként 1 fillérbe, egy tényleges lóerő 6 fillérbe kerül. Motorok: benzínre, gázra, nyersolajra stb.-re bármilyen célra.

FEJÉR és SCHMIDT

Budapest, Eötvös-tér 2. szám.

1807 (a.)

Gyors és olcsó lebonyolítás.

ELADÓ HÁZHELYEK!

Kolozsvár legszebb jövőjü, nagyon fejlődő városrészében, — az új színház közelében — az ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET telkén, az Attila-utcaiban, még néhány jó fekvésű házhely eladó.

Bővebb értesítés: naponta délelőtt 11—1 óráig és délután 4 órától 6 óráig az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári irodájában, Kolozsvár, Attila-utca 2. szám alatt.

Csatornázás! Vízvezeték!

Villanyvilágítás!

1596

GŐZEKÉKET, GŐZ-UTIHENGEREKET

1758

és

GŐZ-UTIMOZDONYOKAT

a legtökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállít

JOHN FOWLER & Co.

Telefon 42-50

BUDAPEST—KELENFÖLD

a vasútállomással szemben.

FISCHER

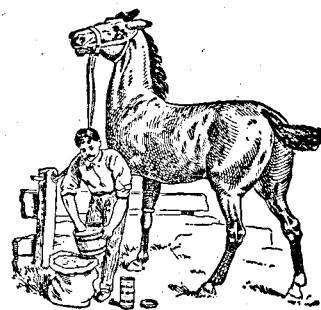
-féle szab. impregnált szavatolt tiszta lenből készült vízhatlan ponyvával óvhatók meg a legbiztosabban a kazlak gépek és kocsik az eső ellen.

Ezen ponyvák nagy strapa mellett is eltartanak 10-12 évig. A 24 év óta fennálló FISCHER-féle zsák- és ponyvagár Budapest, V., Nádor-u. 31-33., az ország legnevesebb uradalmainak szállítója. 1806

Mindennemű juta- és lenzsákok gyártása.
Ponyvakölesző intézet.

Hirdetéseket
jutányos ár-
ban felvállal
e lap kiadó-
hivatala.

GRAND PRIX a párisi 1900. évi világiállításon.

1737 II.

Kwizda-féle

Restitutionsfluid.

Cs. és kir. szab. mosóvíz lovak részére. — Egy üveg ára 2 kor. 80 fillér. 40 év óta az udvari istállóban, a katonaság és magánosok nagyobb istállóiban használatban van nagyobb munkánál elő- és uterősítől, inas merevségénél stb. az idomításnál kiváló munkára képesíti a lovakat.

Korneuburgi marha-táppor.

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére. 50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej jótására s a tejelés fokozására. 1 doboz 1'40 K — 1/2 doboz 70 fillér.

KWIZDA-féle

Lábszár-védő gummiból.

szürke, fekete, barna és fehér színben és négy nagyságban készítettnek és pedig a bal és jobb lábak részére, a-b-nél mért terjedelem szerinti:

1 sz. . . . 20-22 cm. || 3. sz. . . . 24-27 cm.
2 sz. . . . 22-24 cm. || 4. sz. . . . 27-30 cm.

Ára darabonként

1. sz. Kor. 5-50, 2. sz. Kor. 5-90, 3. sz. Kor. 6-40, 4. sz. Kor. 7-30
fekete, barna és fehér

1. sz. Kor. 5-90, 2. sz. Kor. 6-40, 3. sz. Kor. 6-80, 4. sz. Kor. 7-70

Képes árjegyzékeket ingyen és bérmentve. Főraktár:

KWIZDA JÁNOS FERENC

cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógy-szerész, Korneuburg, bei WIEN.

Legnagyobb választék és legjutányosabb árban kapható.

Divatos férfi ingek, alsó-nadrágok, gallérok, kézelők és finom angol és francia zsebkendők.

Női len és chiffon ingek, bugyigók, szoknyák, háló ingek és kabátok.

Fin és leányka fehérnemű minden nagyságban és minőségben állandó raktár.

Sárga Kristof

utódai
fehérenemű, vászon és szőnyeg nagy raktára

Kolozsvárt, Deák Ferencz-u. 3.

1008

Telefon-szám 567.

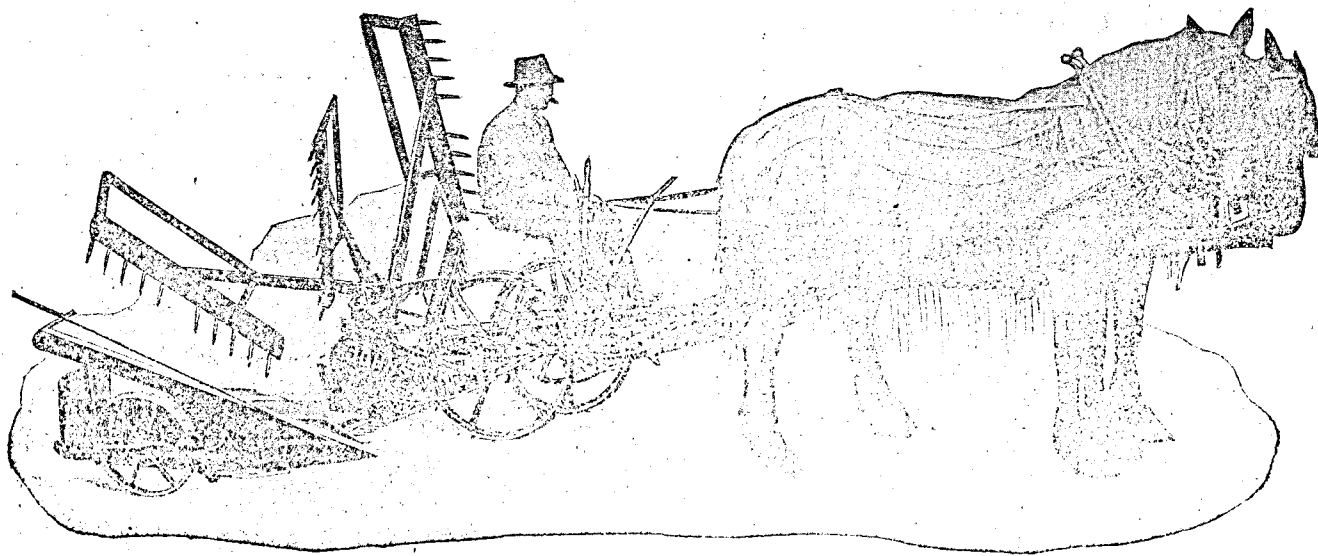
Telefon-szám 567.

Matrac, paplan, pokróc, valamint mindenféle ágyhuzat szakszerűen készítve, olcsó árban található.

Minden fajtájú és nagyságú szalon, ebédlő és futószőnyeg, gyapjú és csipke függönyök.

Amerika önműködő ablak-roletták egyedüli főraktára.

A The Johnston Harvester Co.

legmodernebb
amerikai speciális
aratógépgyár,
mely a magyaror-
szági használatra
szánt gépeket tel-
jesen a hazai viszo-
nyokra alkal-
mazva készíti.

JOHNSTON

kéveköti aratógépek, marokrakó aratógépek, fűkaszálók, szénaforgatók és gyűjtőgépek a legtökéletesebb szerkezetű, legkönnyebb kezelésű és legmegbízhatóbb munkateljesítésű e nemű gyártmányok a világon.

A „JOHNSTON” aratógépek dőlt gabonában is jó munkát végeznek.

Az 1906-iki idényben 1600 „JOHNSTON” gép talált Magyarországon legelőkelőbb uradalmi körében elhelyezésre; az 1907-re már eddig is beérkezett több száz darabra szóló utánrendelés a „JOHNSTON”-gépek birtokosainak megelégedését minden dicséretnél meggyőzőbben bizonyítja.

1910

Vezérképviselőt és főraktár: Melichár Ferencz Bächer Rudolf Budapest, VI. Nagymező-utca 68.